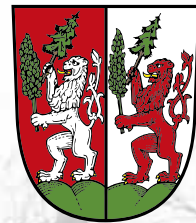

Bělohradské listy

Vydáno 16. 12. 2022 • Ročník XXII • Cena 16 Kč

6 / 2022

*Bělohradské listy přejí
všem svým čtenářům hezké Vánoce
a mnoho dobrého v roce 2023*

Objektivem
Běláhradských listů

Jak slaví vodníci z Pardoubku Vánoce

Zdá se to nemožné, ale ať to berete z které strany chcete, vodníci na Pardoubku jsou. A vzhledem k tomu, že jsou Vánoce přede dveřmi, musí se i zelená cháska chystat na narození Ježíška. Připravte se na ten velký příběh zvěstování, zrození a obdarování.

V našem rybníce žije rodina Vodomila Pardoubského od dob, kdy sem přišel nejstarší člen rodu za časů, kdy branci ještě fasovali na vojně halapartny. Usídlil se tu, za ženu si vzal vílu Bohumilu z bažantnických luk a udělal z ní paní Pardoubskou. Ke štěstí se jim po čase narodil synek Mokřivoj, malý vodníček. Protože to byl lotr převeliký, vysídlil ho v dospělosti otec do zadního rybníčku na vtoku do Pardoubku. Býval by ho z domu asi vykázal úplně, ale hošík někde pod kořeny vyšťoural vzácnou rybníční perlu s převelikou silou. Perla svou mocí drží hladinu vody, aby ani v nejhorších dobách a přes neprízeň osudu a lidí nebyl rybník prázdný.

Ale zpátky k Vánocům.

Letošní podzim byl teplý, a tak paní Bohumila měla dost času umýt okna hladiny a vytrhat shnilý rákos u břehu. Dno jí uklidilo město při odbahnění přede dvěma lety, a proto uznala podlahu za jakž takž dobrou. Hádky se starým Vodomilem kvůli prosakující hrázi a úbytku vody v letních měsících byla jen tradičním folklorem před nastávajícím svátkem. Starý jí jako vždy odpověděl něco o škeblích a otevřel láhev puškvorcové. Celkem normální.

Na první neděli adventní se rodina vyfíkla, mladému řekla, že hároš potetovaný může klidně zůstat doma, a vydala se na rozsvěcení stromečku. Vodomil nakoupil na adventním trhu hrnečky, aby si udobřil manželku, ta si koupila adventní věnec a mladý si dal u hasičů medovinu s tím, že když to pijou spolužáci, musí to taky vyzkoušet. Blil až k lázním. Program se jim líbil, zvláště stromeček, proto se Vodomil rozhodl doma víc vyleštit hladinu, aby zvýšil lesk zimních hvězd.

Chyt' kapra, kázala žena a jala se rozpalovat troubu. To víte, ve vodě je jen mokré dříví a to špatně hoří. Zas kapra, vždyť ho máme každé den. Jsou Vánoce, neremcej.

Máš cukroví? Tázal se Vodomil a potutelně mrkal na mladého. Dobře věděl, kde je, a víc jak půlku už s Mokřivojem měli v břiše. Vy holomci, odpověděla Bohumila, vždyť je skoro sněžený. Letos jsem pekla z dvojnásobný dávky puškvorce, je to drahý jako čert, musela jsem sehnat žabincový koření z Polska a těch sítin. Budeme na mizině. Byla však ráda, že jim chutná.

Přišel den sváteční. Zima nezima, pod hladinou bylo útulno a hezky. Tedy hezky jen pro vodníky, ryba a další pardoubskou havěť.

Hvězdy svítily na vrbě, k jídlu byla postní ryba a čekalo se na večer. Kdyby tak hezky zamrzlo, zavzdychal Mokřivoj, někdo by vlezl na led, a křup, už by byl můj. Dej s tím pokoj, okřikl ho otec, na Vánoce budeš dělat rotyku. Mohl by napadnout sníh, skočila bych si s vilami do Bažárny zatancovat na louku, zasnila se Bohumila, to je taková krása. Abys zase přišla celá zmrzlá a zelená, děl Vodomil. A co ty, ty seš snad modrej, že tak kecáš.

Přišel čas rozbalování dárků. Mobil, ponožky, voňavky, flaštička puškvorcové a k tomu, věře nebo nevěře, poukaz do lázní pro dvě osoby. To ses teda, mladej, vytáh. Máme to blízko, klouby zloběj a bahno je stejné od nás. Po Třech králich zhasneme vrbu a půjdeme se léčit do lázní. Mámo, nalej puškvorcovou a hezky Vánoce.

Hezké Vánoce a mnoho dobrého v příštím roce přeje i redakční rada Bělohradských listů.

Ladislav Stuchlík, foto: autor

Bernadetta Kinská

Miroslav Paleček

Emerich Rath

Vileda – výrobní závod

Antonín a Luboš Budinští

Další číslo vyjde: 24. 2. 2023

Fotografie na obálce:

- 01 Mikuláš s družinou
Roman Kunčik
- 24 Bělohradský vánoční stromek
Václav Lejdar

BĚLOHRADSKÉ LISTY — Časopis Bělohradu a okolí

Periodický tisk územního samosprávného celku Lázně Bělohrad

Vydává: Město Lázně Bělohrad. Vychází jako dvouměsíčník.

Redakční rada: Ladislav Stuchlík (šéfredaktor), Eduard Čeliš, Alena Fléglová, Hana Friedrichová, Hana Marie Körnerová, Václav Lejdar, Josef Špür, Ing. Pavel Šubr, Jaroslav Voves.

MK ČR pod č. E 10901, ISSN 2533-8005

Adresa: Město Lázně Bělohrad, Městské kulturní středisko, Barákova 3, 507 81 Lázně Bělohrad

Telefon, fax: 739 629 482 / 493 792 484

E-mail: mks@lazne-belohrad.cz

Sazba, tisk: Tiskárna ARPA, Kotkova 792, 544 01 Dvůr Králové nad Labem

Korektury: Martin Žantovský

Zeptali jsme se za vás

MUDr. Michal Paďour se stal zastupitelem v našem městě a zároveň zde rozšiřuje zdravotnické aktivity. A právě k těmto dvěma záležitostem jsme mu položili několik otázek.

Jak se cítíte v roli zastupitele města Lázně Bělohrad? Je to vaše první zkušenost s politikou?

Předně – zvolení do zastupitelstva v Lázních Bělohradě si velmi vážím, v této roli jsem poprvé. Ale s regionální, resp. krajskou politikou zkušenosti mám, když jsem budoval krajské kardiocentrum v Karlových Varech, musel jsem s politikou komunikovat. Nemám však zkušenost ze žádného zastupitelského orgánu, nikdy předtím jsem se neucházel o přízeň voličů.

Kde jste nyní vlastně doma, v Praze, nebo v Lázních Bělohradě?

V Praze trávím samozřejmě více času, mám tam rodinu a hlavní působišť mám ve Všeobecné fakultní nemocnici. S Bělohradem jsem ovšem spjatý, je to „moje domácí půda“ z dětství, krom toho tady postupně rozvíjím projekt kardiologické a angiologické ambulance.

Lze to stihnout obojí – tedy práce v nemocnici v Praze a v Bělohradě ambulance?

No poslední dobou jsem opravdu trochu ve stresu. Bohužel týden má pouze 7 dní a každý den pouze 24 hodin. V bělohradské ambulanci někdy děláme i v sobotu, abychom uspokojili stoupající poptávku. Problém je v tom, že více „vycouvat“ z pražského angažmá nyní nemohu, tak řešením je sehnat do našeho lékařského týmečku dalšího kolegu, pracuji na tom, ale snadné to není. Na druhou stranu jsem velmi rád za spolupráci s MUDr. Lenkou Skalickou, Ph.D., která u nás dělá angiologii, v tomto ohledu jsem měl štěstí.

Co máte v úmyslu provozovat v domě na Lázeňské ulici?

V přízemí budou dvě ordinace, chtěl bych, aby to bylo malé moderní zdravotnické ambulantní zařízení. Rozhodně tam přestěhujeme naši interní, kardiologickou a angiologickou ambulanci, tyto by naplnily jednu ambulanci, využití pro druhou budu hledat, mohli by se tam střídát např. lékař ortoped, fyzioterapeut a třeba výživová poradkyně. Přemýšlím též o tom, že bychom tam prováděli odběry krve, s tím je nyní v Lázních Bělohradě velký problém.

Rád bych býval navázal na odkaz Františka Čerovského a myšlenka byla udělat ve sklepě malou vinárnu, ale od té jsem ustoupil, protože sklepní prostor by nebyl vyhovující z hlediska hygieny a navíc provozovat v jednom domě vinárnu a zdravotní středisko prostě moc nejde dohromady. V horním patře a podkroví budou bytové jednotky.

Znamená to, že budete v Lázních Bělohradě působit nyní více?

Postupně ano, ale chce to čas, je to vývoj. Rozhodně ale s pokročilejším věkem ten záměr mám, je zde krásně a miluju tento kraj.

Když se vrátíte k zastupitelstvu – jaký máte vůbec dojem z ustavujícího zasedání?

Bylo fajn, že tam bylo tolik lidí, pro mě byla nová ta procedurální přítomnost, to se mi líbilo. Ale zvyklý na to nejsem, naše profesní mítinky se odehrávají na více volné platformě a více se diskutuje, chvílemi jsem se necítil dobře, protože jsem získával pocit, že se do rozpravy hlásím skoro sám. Co se týká obsahu, tak jsem nebyl překvapen, karty byly předem rozdány.

Na první schůzi zastupitelstva jste působil aktivním dojmem, možná to je od „nováčka“ trochu neobvyklé...

To nevím, ale naše sdružení ve volbách skončilo jako druhé, konstelace je taková, že budeme v opozici, existence legitimní konstruktivní opozice je jeden ze základních stavebních kamenů fungování demokracie, chci

být dobrý oponent. Navíc jsem se snažil zdůraznit, že nové vedení města zdědilo velmi dobrou nástupní pozici – celý úřad je strukturálně dobře balancovaný, personálně silný, finance jsou v pořádku a v neposlední řadě nové vedení bude úřadovat v krásném prostředí nového městského úřadu – to vše díky odcházejícímu vedení města, jmenovitě díky Ing. Pavlu Šubrovi, jehož 24leté působení na pozici starosty bylo prostě jeden velký úspěch, to bylo třeba zmínit.

Máte nějaké téma, které chcete sledovat jako zastupitel?

Témata mám dvě – první je zdravotnictví ve městě, vedle mých osobních aktivit na tomto poli jde především o lázně, které jsou funkčním středobodem prosperity našeho městečka, také největším zaměstnavatelem v Bělohradě. Druhým tématem je řešení nákladní dopravy ve městě. Frekvence kamionů řítících se bez ohledu na omezenou rychlost po Lázeňské ulici je prostě neúnosná. V současné době myslím neexistuje větší komunální problém v našem městě než toto, jsme lázeňské město s ambicí letoviska, nikoli předměstí průmyslového centra. Je to velmi nebezpečné, osobně jsem byl svědkem, jak kamion srazil staršího cyklistu na náměstí, našťastí bez tragických následků. Není dobře čekat, až se stane nějaká tragédie.

Věřím v řešení, které bude dobré pro bezpečnost ve městě, ale i pro bělohradské podnikatele na poli autodopravy.

V minulosti již byly pokusy problém řešit, ale bez valného efektu...

Vím to, rozhodně to není tak, že minulá radnice problém ignorovala, opak je pravdou, ale výstavba obchvatu (což je definitivní a jediné logické řešení) se jevila neprůchodná, parciální řešení – dočasná – narážela na odpor, prostě síly, které stojí za touto extenzivní dopravou, jsou silné. Nicméně je třeba to zkoušet znovu a znovu, moje životní zkušenost je taková, že když si vytknete logický cíl, který je obecně jednoznačně dobrý, tak je pouze věci vynaložené energie, kdy bude cíl naplněn.

MUDr. Michal Paďour, kardiolog,

foto: Ladislav Stuchlík

ÚVODNÍ SLOVO STAROSTKY MĚSTA

Vážení občané Lázní Bělohradu, Brtve, Dolního Javoří, Hřídělce, Lánů a Uhlířů, v první řadě mi dovoluťe Vám z celého srdce poděkovat za účast v zářijových komunálních volbách, čímž jste projevíli zájem o dění a vývoj v našem městě. Děkuji moc za projevenou důvěru, které si opravdu velmi vážím, a zároveň je pro mě velkým závazkem Vás minimálně nezklamát.

Ráda bych také poděkovala bývalému starostovi Pavlu Šubrovi, který byl ve vedení města Lázně Bělohrad obdivuhodných 24 let a svou prací pro město značně přispěl k jeho rozvoji. Na radnici v Bělohradě jistě nechal kus svého srdce a já mu do dalších let přeji hodně štěstí, rodinné pohody, pracovních úspěchů a samozřejmě zdraví, bez kterého to nejde.

Gratuluji všem nově zvoleným zastupitelům a bez ohledu na to, za jakou politickou stranu či sdružení kandidovali, se těším na spolupráci a pevně věřím, s naivitou a důvěřivostí sobě vlastními, že budeme společně hledat a také nacházet řešení, která ovlivní pozitivně vývoj města a život lidí, kteří tu žijí.

Úkolů, plánů a vizí máme mnoho a moc bych si přála, aby se nám je postupně dařilo naplňovat, přesto Vás prosím o trpělivost a shovívavost. Role starostky je pro mě novou výzvou a já budu moc vděčná za Vaše podněty. Rozhodně se nebráním diskusi, ke které bych Vás ale mnohem raději pozvala na veřejná zasedání zastupitelstva či do prostor úřadu než na sociální sítě, kde často zapomínáme na laskavost a toleranci.

Milí občané, závěrem mi dovoluťe, abych Vám v tomto předvánočním čase popřála, abyste nepodlehli duchu dnešní uspěchané doby, na chvíli se zastavili a vychutnali období, které vybízí ke ztišení, kajícínosti, pokoře a rozjímání. Nechť Vaše domovy provoní nejen cukroví, ale také láska bližních.

Alena Kuželová, starostka města

První řada zleva: Ing. Pavlína Štěpánková, Alena Kuželová, DiS., Ing. Jitka Košťálová
Druhá řada: Ing. Jiří Wagenknecht, Pavel Janák, Jiří Bičičtš
Třetí řada: Vlastimil Matouš, Ing. Ondřej Trávník, Antonín Schánilec, Ing. Vojtěch Lámr
Čtvrtá řada: Milan Kluz, Petr Farský, Ing. Pavel Šubr, MUDr. Michal Paďour, Mgr. Oldřich Velich

ČLENOVÉ RADY MĚSTA

- » Alena Kuželová, DiS., SNKB – starostka
- » Jiří Bičičtš, SNKB – místostarosta
- » Ing. Jitka Košťálová, Východočeši
- » Ing. Vojtěch Lámr, SNKB
- » Ing. Ondřej Trávník, SNKB

FINANČNÍ VÝBOR

- » Milan Kluz, SNKB (předseda)
- » Ing. Martina Čapková, Východočeši
- » Petr Farský, STAN
- » Ing. Miroslava Jelínková, SPB
- » Ing. Jiří Wagenknecht, SNKB

ZASTUPITELSTVO MĚSTA ZVOLILO NA SVÉM PRVNÍM, USTAVUJÍCÍM ZASEDÁNÍ 24. 10. 2022:

KONTROLNÍ VÝBOR

- » Ing. Pavlína Štěpánková, SPB (předseda)
- » Ing. Ilona Horáčková, Východočeši
- » Antonín Schánilec, STAN
- » Ing. Jana Stárková, SPB
- » Ladislav Stuchlík, STAN

RM NA SVÉM ZASEDÁNÍ 10. 11. 2022 POVĚŘUJE

výkonem funkce oddávajícího při uzavírání manželství s právem používat závěsný odznak při svatebních obřadech, při akcích pro občanské záležitosti a při významných příležitostech kromě starosty a místostarosty města také tyto členy zastupitelstva:

- » Petr Farský
- » Pavel Janák
- » Milan Kluz
- » Ing. Jitka Košťálová
- » Ing. Vojtěch Lámr
- » Vlastimil Matouš
- » MUDr. Michal Paďour
- » Antonín Schánilec
- » Ing. Pavlína Štěpánková
- » Ing. Pavel Šubr
- » Ing. Ondřej Trávník
- » Mgr. Oldřich Velich
- » Ing. Jiří Wagenknecht

RM ŽŘIZUJE

komisi lázeňskou, kulturní a cestovního ruchu s celkovým počtem členů 7, které svěřuje plnění úkolů podle § 28 odst. 4 zákona č. 164/2001 Sb., lázeňský zákon

RM VOLÍ

- 1) pana Luboše Bičičtše předsedou komise lázeňské, kulturní a cestovního ruchu
- 2) MUDr. Jitku Ferbrovou, Ing. Petru Hanušovou, Ing. Petra Hošku, pana Pavla Janáka, pana Josefa Klazara a pana Ladislava Stuchlíka členy komise lázeňské, kulturní a cestovního ruchu

foto: Ladislav Stuchlík

Bernadetta Kinská

29. PROSINCE BY OSLAVILA 100. NAROZENINY
NA RODNÝ BĚLOHRAD VZPOMÍNALA DO
KONCE SVÉHO ŽIVOTA

Před sto lety, 29. prosince 1922, se na zámku v Lázních Bělohradě narodila Bernadetta Merveldtová (provdaná Kinská), a to jako druhá dcera mladých rodičů Bernharda Merveldta a jeho manželky Sophie Merveldtové, rozené Mensdorff-Pouilly.

O vzpomínku na maminku a její vztah k našemu městu jsme požádali jejího syna Františka Kinského. František Kinský, kterého mnozí znáte jako průvodce televizním pořadem *Modrá krev*, žije v Kostelci nad Orlicí. Na zrekonstruovaném rodovém zámku pořádá kulturní akce a osm let do letošního října působil i jako starosta města Kostelce nad Orlicí. Rovněž František Kinský se stejně jako jeho maminka narodil koncem roku a letos 27. prosince se dožívá životního jubilea 75 let.

„Život mé matky začal skoro jako v pohádce. Výchova však byla přísná. Možná taková, že si to současné děti ani neumějí představit. V domě vládł řád. Na vše dohlížela vychovatelka, později domácí učitelka, a hlavně přísný dědeček. Vše muselo být v přesně vymezený čas: doba k učení, prostor k hrám. Na ty vzpomínala moje matka nejraději. Zahradka přiléhající k zámku byla pro ni rájem, tam se svojí sestrou a mladším bratrem utíkala před disciplínou a řádem. Lezlo se po stromech, v jejichž korunách se ukrýval domeček se schovanými poklady, kam žádný dospělý nikdy nemohl vylézt. Po cestách a cestičkách v Bažantnici se dalo nádherně jezdit na kole. Plovárna na Pardoubku byla místem, kde bylo možné jezdit na lodičkách, opalovat se a užívat si svobody z pohybu a sportu. A právě tady se moje maminka naučila plavat. Samozřejmě pod vzdáleným dohledem milujících rodičů. Dětství mimo dům bylo svobodné a krásné, až do okamžiku, kdy vypukla 2. světová válka.

Správu bělohradského zámku převzala po otci matčina teta a rodina se přestěhovala do Prahy. Tím život v Bělohradě skončil a začala jeho nová kapitola: studia na obchodní akademii, pracovní nasazení v říši a konec války, kdy se potkala s mým otcem a usadila se v Kostelci nad Orlicí. Pak následoval přesun mladého páru do Košec na Slovensku. Tam matka následovala mého otce Josefa Kinského již jako svého muže. V roce 1949 mého otce zatklí a zavřeli, nejprve v Ilavě a později v Jáchymově. Do 24 hodin matka musela opustit Slovensko. Nebyla to lehká doba. Díky v dětství vštěpované disciplíně a řádu vše zvládla i s dvouletým synem na ruce. Pak vedla její cesta přes Kostelec do Prahy. Nezbyvalo jinak než převzít plnou odpovědnost za rodinu. Toho času maminka šila loutky a pletla svetry na zakázku. Když se otec vrátil z vězení, stal se přirozeně znovu hlavou rodiny. Moje matka však nejen pro něho, ale později i pro všechny další generace nadále představovala noblesu a přirozený respekt a autoritu.

V roce 1966 se Bernadetta Kinská rozhodla vrátit na dovolenou do Bělohradu a tím svou v srdci otevřenou kapitolu bělohradského domova definitivně uzavřít a všechny vzpomínky a nedokončené příběhy jednou provždy zamknout do komory, od které zahodí klíč. Zda to byly jen šťastné a krásné vzpomínky, nebo některé i trpké, jsem se nikdy nedozvěděl.

V roce 1989 se stal zázrak a doba se proměnila. Rodiče se vrátili do původního rodového sídla v Kostelci nad Orlicí a můj otec se z plných sil pustil do správy zdevastovaného restituovaného rodinného dědictví. I mojí matce byla po dlouhých peripetiích část rodinného dědictví v Lázních Bělohradě po jejím otci v rámci restituice navracena. Tím se v jejím srdci původně uzavřená místnost opět otevřela. Nalezl se ukrytý klíč a vzpomínky na Bělohrad se opět staly součástí jejího života. Od té chvíle

každý rok pravidelně navštěvovala bělohradské lázně a vždy byla ubytována v hotelu Grand, jehož výstavbu mezi válkami zahájil její otec. Lázně Bělohrad se opět staly místem, kam s radostí a láskou zajížděla, dokud jí to zdraví dovolilo. Na procházkách Bažantnici znovu objevovala časem proměněná místa svého mladého života.

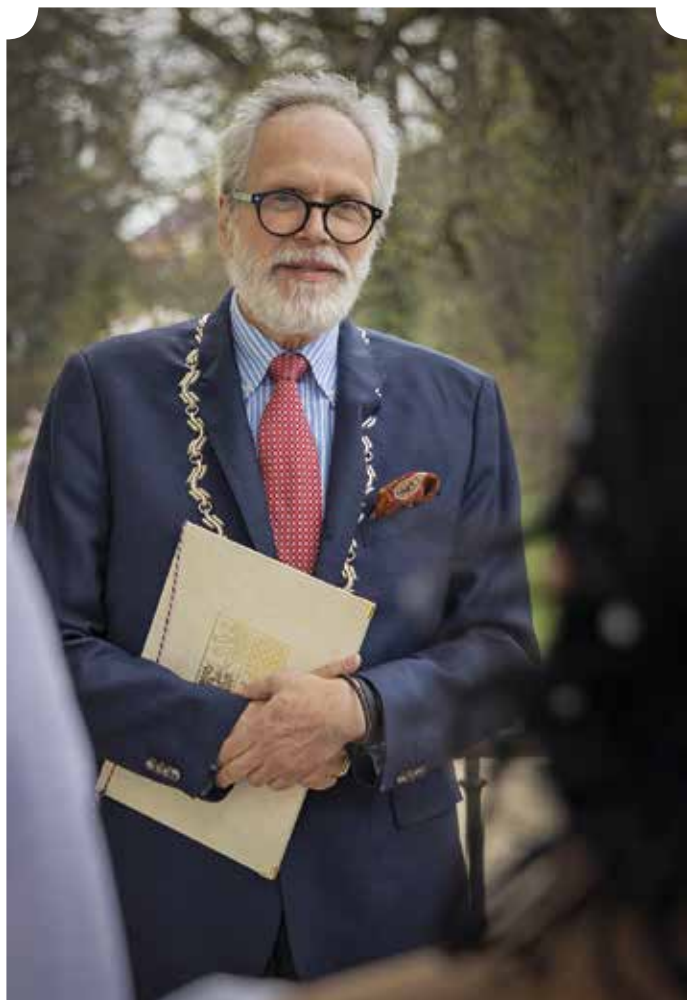
Moje matka byla ta nejkrásnější a nejlaskavější bytost mého života. Nikdy jsem nepotkal nikoho s krásnější a čistější duší a myslí, která zapomínala na křivdy a vždy odpouštěla. Byla to úžasná osobnost. Lázně Bělohrad, kde se narodila, nesla ve svém srdci do konce svého života.“

Měl jsem to štěstí paní Bernadettu Kinskou a její ušlechtilou povahu blíže poznat. Při jejich pobytech v bělohradských lázních (v prvopočátku i s manželem Josefem Kinským) jsme si často popovídali při sklence červeného vína. Než o minulost se spíše zajímala o budoucnost lázní a města a do zámku, který si pamatovala ze svého mládí, nikdy nechtěla vstoupit. Vzpomínám, jak mně jednou zavolala, zda bych s ní nechtěl objet místa v okolí Bělohradu a hlavně hájenky, které v dětství s rodiči navštěvovala. V terénním autě se tehdy rozprávěla a s láskou vzpomínala na hajné a příhody s nimi. Poté, co řidič prorazil mezi Dobší a Byšičkami pneumatiku, se rozhodla, že navštívíme Lázeňský hotel, občerstvíme se tam a po opravě auta budeme ve vyjížděce pokračovat...

Františka Kinského jsem poznal téměř před čtvrtstoletím při jeho návštěvách rodičů v bělohradských lázních, později jsem ho potkával jako kolegu krajského zastupitele nebo na různých akcích starostů, ale i při návštěvách kosteleckého zámku. A rád si vybavuji televizní pořad s Karlem Šípem, kde František Kinský vzpomínal na svého dědečka Františka Kinského a otce Josefa Kinského. „Dědeček zemřel v 97. roce svého života a tatínek, který se chtěl dožít stovky, v 98. roce života. Tak ta stovka zůstává na mě,“ smál se tehdy.

Pane Kinský, do té stovky vám přejeme hodně zdraví, pohody a životního optimismu a těšíme se někdy na vaši návštěvu Bělohradu.

Pavel Šubr, foto: archiv Františka Kinského

MKS Lázně Bělohrad a Bělohradská římskokatolická farnost vás zvou na
Bělohradský zimní čas 2022

18.12.	10:00	Nad Betlémem svítí hvězda <i>Loutkové divadlo eMILLion</i>	Aula ZŠ
18.12.	19:00	Zámecké saxofonové kvarteto	Kostel Věch svatých
22.12.	9:00	Prodej vánočních kaprů	Sádka u Kotykova mlýna
23.12.	7:00	Skauti rozdávají Betlémské světlo (do 16:00)	Náměstí K. V. Raise
24.12.	22:00	Půlnoční mše svatá <i>(16:00 Choteč - bohoslužba slova, 16:00 Miletín - mše svatá)</i>	Kostel Věch svatých
25.12.	9:00	Slavnost Narození Páně <i>(11:00 Miletín - bohoslužba slova, 11:00 Červená Třemešná - mše svatá)</i>	Kostel Věch svatých
26.12.	9:00	Svátek sv. Štěpána, Prvomučedníka	Kostel Věch svatých
	11:00	Zpívaná mše sv. a poté svatoštěpánské koledování	Svatojanský Újezd
31.12.	16:00	Mše svatá <i>(Poděkování a prosba o pomoc do nového roku)</i>	Kostel Věch svatých
1. 1.	9:00	Nový rok - mše svatá <i>(11:00 Miletín)</i>	Kostel Věch svatých
1. 1.	10:30	Novoroční vyběhnutí, vyšlápnutí na Byšičky	Sokolovna

KNIHY A HUDBA PROTI TOTALITĚ

Dne 15. září se konala v naší knihovně přednáška a beseda, spojené s výstavou fotografií, na téma *Knihy a hudba proti totalitě – příběh Jazzové sekce SH*. Měli jsme tu vzácnou příležitost seznámit se s historií nejdůležitější kulturní organizace, která stála v opozici proti komunistickému režimu a jejíž činnost byla nesmírně rozsáhlá a kvalitní. Přednášející Vladimír Kouřil a Tomáš Křivánek, přední aktivisté JS SH, byli za svoji činnost v r. 1986 uvězněni a zdravotní následky této perzekuce přetrvávají u Vladimíra Kouřila dodnes. Domnívám se, že jejich jména se v budoucnu právem objeví ve školních čítankách a stromy, které před sídlem Jazzové sekce a na její podporu vysadili třeba Kurt Vonnegut jr. či John Updike, budou ještě dlouho připomínat statečnost těchto i dalších aktivistů. Stálou expozici chystá i Národní muzeum a více o historii JS se dozvíte na webových stránkách www.jazzova-sekce.cz.

Byť tato organizace vznikla, pod vedením Milana Dvořáka a později Karla Srpa, jako jazzová, v 70. a 80. letech se její činnost nebývale rozšířila i na další hudební žánry a na Jazzových dnech vystupovali např. Psi vojáci Filipa Topola, punkové trio Zikkurat s Vilémem Čokem, Energie G, kytarista Jiří Števích z Plastic People a mnoho dalších. Vznikla první rocková opera „Milá čtyř viselců“ skupiny Extempore ve spolupráci s pantomimou PASKVIL Pavla Kočího, která měla mimořádný ohlas u publika. Jiří Stivín i Vladimír Merta přicházeli s novými a novými scénickými nápady, vytvořila se Jazzrocková dílna předních rockových a jazzových muzikantů, velký prostor měly i kapely tzv. alternativní scény.

Jazzová sekce 1971-1988 EDICE

Jazzová sekce 1971-1988 Jazzpetit

Mimo bulletin „Jazz“ byla vydávána i brožovaná edice „Jazzpetit“ a sešity věnované umělcům působícím mimo oficiální struktury „Situače“. Vznikaly překlady rockové poezie, vyšla Hrabalova kniha „Obsluhoval jsem anglického krále“, tři díly rockové encyklopedie Josefa Vlčka. Nebylo opomenuto ani výtvarné umění (publikace zejména Karla Srpa jr.) či moderní divadlo.

Jak píše Vladimír Kouřil: „JS se stala z hlediska státu nekontrolovatelnou a ideologicky nepřijatelnou.“ Karel Srp, Vladimír Kouřil, Joska Skalník, Čestmír Huňat a Tomáš Křivánek byli uvězněni.

Na konci 80. let se Jazzová sekce rozštěpila na Unijazz (zal. 1987) a Artforum (1989).

Moje osobní vzpomínka: I já jsem měl tu čest být členem Jazzové sekce (č. 6372) a míval jsem na starosti pořadatelskou službu Jazzových dnů, někdy zkomplikovanou psí smečkou a psůvody z řad zásahové jednotky, někdy zákazem či provokacími StB.

Tímto děkuji Vládovi i Tomášovi za přednášku a Honzovi Simonovi za výbornou organizaci, oceněnou e-mailem, který jsem obdržel: „Děkuju vám oběma za pozvání, zorganizování. Byla to jedna z nejlepších besed, co jsem zažil, lidi byli skvělí, aktivní, paráda. Moc jsme si to s Vladimírem užili a budeme hooodně dlouho vzpomínat. Tomáš Křivánek“

Jiří J. Čutka, foto: autor

Pisničkář Miroslav Paleček a jeho písničky

PÍSNIČKÁŘ MIROSLAV PALEČEK MÁ DLOUHOLETÝ VZTAH K NAŠEMU LÁZEŇSKÉMU MĚSTEČKU. JEDNAK ŘADU LET PRAVIDELNĚ VYSTUPOVAL V MÍSTNÍCH LÁZNÍCH NEBO NA COUNTRY FESTIVALU, JEDNAK SE ZDE ZÚČASTNIL RŮZNÝCH TENISOVÝCH TURNAJŮ OSOBNOSTÍ. SVĚ BĚLOHRADSKÉ POSLUCHAČE A PŘÍZNIVCE PŘÍJEMNĚ PŘEKVAPIL PŘI SLAVNOSTNÍM OTEVŘENÍ NOVÉ RADNICE. ZHUDEBNIL TOTIŽ BÁSNĚ BĚLOHRADSKÉHO RODÁKA K. V. RAISE „CESTIČKA K DOMOVU“ A „VEČER“, KTERÝMI ZAKONČIL SVĚ PODVEČERNÍ VYSTOUPENÍ.

Pane Palečku, především vám musím vzdát poklonu a dík za vaše vystoupení u nás v Bělohradě u příležitosti otevření naší nové radnice. Vystoupení mělo veliký ohlas u posluchačů a nečekaný dárek byl příjemným překvapením. Co vás k tomuto počínu přimělo?

Rád posluchače příjemně překvapuji a nepopírám, že tak trochu i sebe. Někdy postací pár vět a drobná historka mající vztah k místu vystoupení, jindy zase speciální píseň, což není pochopitelně pravidlem. Ale v Lázních Bělohradě, rodišti K. V. Raise, navíc na náměstí nesoucím jeho jméno, se zhudebnění básní přímo nabízelo. Napadlo mě to hned po nabídce od mého kamaráda Pavla Šubra na vystoupení u příležitosti slavnostního otevření nové radnice. V antikvariátu jsem zakoupil výbor z díla spisovatele a nemohl jsem nevybrat báseň „Cestička k domovu“ a ještě něco jako ukolébavku „Večer“. Nedovedete si ani představit, jakou radost mi přinesl potlesk Bělohradských a přijetí obou zhudebněných básní.

Jste poměrně častým hostem na bělohradských tenisových kurtech, máte zde řadu přátel a kamarádů. Jak dlouho sem už jezdíte?

Na tenisových kurtech v Bažantnici jsem si zahrál poprvé někdy kolem roku 1994 a v sálku starých lázní vystupoval už i v 80. letech minulého století. Později pak téměř pravidelně rok co rok až do doby covidové. Ale jak jsem slyšel,

nejspíš je tam kultury definitivně konec.

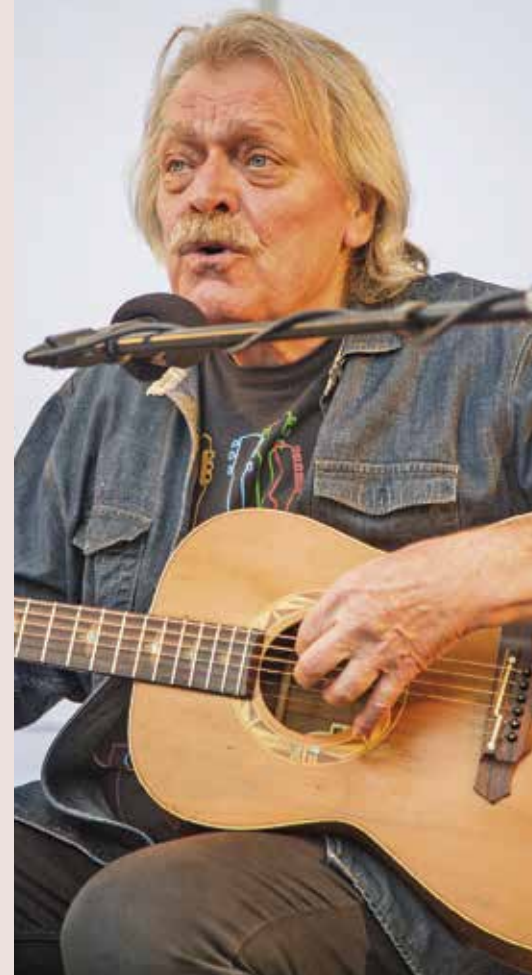
Škoda, lázeňským hostům i Bělohradským budou kulturní pořady ve starých lázních určitě hodně chybět. Časy se holt mění, jednou k lepšímu, podruhé k horšímu.

Naše poměrně malé město je hrdé na svého slavného rodáka K. V. Raise, který, jak říkáte, je více prozaik než básník, na rozdíl od Jaroslava Seiferta, našeho jediného nositele Nobelovy ceny za literaturu. Zhudebnil jste i jeho verše, které vyšly na CD pod názvem Pocta Jaroslavu Seifertovi. Mají oba tyto literáři něco společného, co citlivého muzikanta, jako jste vy, přivede k myšlence verše zhudebnit?

Oba velicí mají ve své tvorbě společného víc než dost. Lásku k domovu, k rodině, k přírodě a k vlasti. Jejich básně jsou prosté, zpěvné, jímavé a je opravdu radost si je nejen přečíst, ale teď zazpívat. Už samotné čtení básní K. V. Raise a hledání melodie v nich mi napovědělo zhudebnit verše ve stylu „hašlerovsko-palečkovském“ a použít ve studiu typické nástroje, jako je kytara, akordeon, varhany atp.

Vaše dlouholetá hudební spolupráce v duetu Paleček a Janík skončila před pár lety, ale písničky žijí dále. Jak na toto období vzpomínáte?

Na naše začátky na Karlově mostě v roce 1968, na divadlo Semafor a na všechny a všechno kolem se nedá zapomenout, takže vzpomínám téměř se slzou v oku, alespoň pro mě to

byla tenkrát opravdu parta snů. Ale pozor, i teď si v posledních letech hraní moc a moc užívám a mohu vás i posluchače ubezpečit, že mě to baví čím dál víc a že ještě stále držím pevně svoji kytaru.

Vaše písničky se zpívaly a jistě budou zpívat i nadále na pódiích i u táboráků. Radí se do společenství písní Ježka, Voskovce a Werichy, ale také k repertoáru Semaforu. V čem je jejich podobnost i jejich rozdílnost?

To je spíš otázka pro fundovaného hudebního vědátora, ale určitou podobnost lze možná najít v jejich melodičnosti, zpěvnosti, zdánlivé jednoduchosti, v projevu a přednesu. Jiří Voskovec s Janem Werichem a skvostnou hudbou Jaroslava Ježka jsou pro mě první čeští písničkáři v dnešním slova smyslu. Komentovali ve svých textech dění kolem sebe a moc dobře věděli, o čem zpívají, stejně tak jako Karel Hašler předtím nebo Jiří Suchý a další písničkáři potom. Každý trochu jinak, ale hlavně po svém.

Ostatně i o tom mám písničku, viz ukázka:

...každý je nějaký, každý je nějaký
- tak už to v životě bývá,
jeden je takovej druhej zas makovej,
- hlavně že se pořád zpívá...

Váš zpěvák obyčejných písniček
Mireček Paleček

Proto, pane Palečku, skládejte a pište i nadále, potřebujeme písničky, které k nám promlouvají, a dá se říci, že i pomáhají. A nezapomínejte na Bělohrad, budete zde vždy vítán. Přeji vám pevné zdraví a za sebe i za čtenáře Bělohradských listů děkuji za rozhovor.

Hana Friedrichová,

foto: archiv Miroslava Palečka a Petr Laušman

SEZÓNU NEMÁME, FUNGUJEME CELÝ ROK

Neláká masy diváků do ochozů sportovních arén, nepořádá žádný šampionát přitahující fanoušky k televizním obrazovkám ani nemá žádnou světovou či národní hvězdu, která by nadchla nejednoho mladíka pro své následování. Přesto mnoho z nás má tento druh pohybu v oblíbě a rádo se k němu vrací. Jen málokdo však tuto činnost provozuje organizovaně a pod hlavičkou nějaké organizace. O kom je řeč? No přece o **turistice**.

Třetí listopadovou sobotu si bělohradští turisté vyšlápli do blízkého okolí. Zázemí v cíli výletu jim tentokrát poskytla brtevská škola.

Dlouhá léta šéfuje bělohradským turistům člen ústředního výboru KČT a předseda královéhradeckého KČT **Lubomír Hoška**. Dnes je jeho jméno spojeno s turistikou natolik, že pokud někdo vysloví turistika, Bělohradák okamžitě odpovídá Luboš Hoška.

A jak se on dívá na bělohradské turisty?

„V současnosti má bělohradský odbor turistiky 56 členů, kteří se aktivně účastní nejen místních akcí, ale i akcí pořádaných odbory turistiky v okolních obcích. I když turisté mezi sebou nijak nesoutěží, vrcholem roku je pochod Za posledním puchýřem, který jsme již dvakrát pořáдали i u nás v Lázních Bělohradě. Chodím 52 let a „Puchýř“ jsem vynechal jen dvakrát. Poprvé, když se mně narodil kluk, a letos ze zdravotních důvodů.“

Mám radost, když někdo z turistů vypráví svým známým o absolutněm výletě a oni se pak do těchto míst vydají, aby danou lokalitu navštívili také. Někteří přijdou i poděkovat za pěkný tip.

Jinak díky členství ve vrcholných turistických orgánech mně mnoho času nezbyvá na funkcionářství v bělohradském odboru. Proto tady jen vybírám příspěvky a vše řídí **Mirek Kreh**.“

Je jedním z organizátorů místních turistů a veškerá organizace klubu a plánování výletů se soustřeďují u něho. Turistickou pokličku zdejšího odboru podkryl Miroslav Kreh.

„Scházíme se každé úterý a výlety plánujeme dvakrát do měsíce. Komunikujeme převážně přes e-maily, ale máme i svého pošťáka. Vlastík Hofmann roznáší pozvánky členům přímo do domovních schránek.“

Z mladých se do našich řad moc nikdo nehrne. Vlastně nejmladšími členy jsou Lubošovi kluci, kteří jako jediní nám trochu srážejí ten věkový průměr. Novými členy se často stávají lidé ve vyšším věku, a jak říká Luboš Hoška: „Do turistických klubů vstupují lidé, kteří už vychovali děti a na turistiku najednou mají čas.“

Sezónu nemáme, fungujeme celý rok. Například 29. 12. jdeme opětkat buřty na Kumburk. Dnes je vlastně první výlet do blízkého okolí, jinak jsme při svých výletech navštívili např. Sázavu, Slapskou přehradu, Karlštejn, Velký Osek, Orlické hory, Krkonoše...

V současnosti se nás na výletě sejde tak kolem dvaceti lidí. Ale když jsem začínal, na Kunětickou horu nás jelo 42. Žádnou soutěž o to, kdo ujde více kilometrů, nemáme. Každý si ale vede svůj deníček, kam si výlety zaznamenává, lepí turistické nálepky a eviduje našlapané kilometry. Všem však jde především o pobyt v přírodě se stejně naladěnými lidmi. Bonusem pak je navštívení zajímavých míst. Netajíme se tím, že na výletech zavítáme i do pohostinství. V dnešní době není snadné restaurace turistického charakteru nalézt. K jejich vyhledání hodně pomáhají i informace získané od podobně zaměřených turistických skupin cestujících ve vlaku, kteří se s námi občas podělí i o tip na pěkný výlet. Třeba dlouhá léta je mezi turisty oblíbená hospůdka na tanvaldském nádraží, kuřáci chodí dýmit na perón, nabídku píše personál křídou na tabuli, když dojde jídlo, smažou ho, a když navaří nové, okamžitě ho dopišou. Prostě taková dnes málo uvěřitelná klasika.“

Při prohlížení celoročního seznamu výletů a fotografií z navštívených míst je vidět, že aktivita bělohradským turistům opravdu nechybí. Zbývá tedy turistům do nového roku popřát mnoho navštívených nových míst a našlapané kilometry pokud možno bez puchýřů.

Jaroslav Voves, foto: autor a archiv

STŘEDNÍ ŠKOLA GASTRONOMIE A SLUŽEB NOVÁ PAKA

ROZVÍJÍME MLADÉ TALENTY

V minulém měsíci byly na SŠGS realizovány dva výrazné projekty zacílené na podporu a rozvoj talentovaných žáků učňovských oborů kuchař-číšník a dámská krejčová.

Budoucí dámské krejčové zahájily projekt pod hlavičkou Šablony I – Zlepšení kvality vzdělávání na Střední škole gastronomie a služeb v Nové Pace, s registračním číslem CZ.02.02.XX/00/22_003/0001201, v operačním programu Jan Amos Komenský. Realizace projektu je stanovena na období 1. 9. 2022 – 31. 8. 2025.

První dvoudenní workshop vedla výtvarnice Kateřina Hornychová Baliharová, s níž naše škola v rámci odborných workshopů úspěšně spolupracovala již v minulosti. V listopadu se pod jejím vedením vybrané studentky druhého a třetího ročníku krejčovského oboru zúčastnily specializační dílny s tématem barvení látek a oděvů.

Studentky měly za úkol připravit si bílý nebo surový textilní materiál šitý bavlněnou nití. Přinesené látky a oděvy se učily za využití různých technik nabarvit a poté dekorovat. V první fázi workshopu využívaly nejrůznější barvicí techniky, ať už například sypanou batiku, nebo naopak mokré techniky, a učily se míchat různé odstíny barev. Barvu textilu zafixovaly opakovanou lázní v ustalovači a také technikou fixace barev v mikrovlnné troubě.

Ve druhé fázi workshopu studentky nabarvené textilie dekorovaly, a to opět nejrůznějšími technikami malby na látku, jako například malbou s použitím šablony nebo malbou volného motivu, a také metodou tisku, například přenášení motivu z fólie.

Workshopu se zúčastnilo celkem šest vybraných dívek, které si po skončení odnesly domů originálně obarvený a dekorovaný oděv, případně obarvenou dekorovanou látku určenou k dalšímu zpracování.

Další workshop vedli zkušení kuchaři českého národního týmu pod záštitou Asociace kuchařů a cukrářů, Věra Rejchová a Jiří Středa. Společně s týmem našich mladých gastronomů tentokrát vytvořili i la card hlavní chody plně vůní, barev a chutí.

Naučili se připravovat minutkové maso sous-vide, francouzské omáčky bordelaise a chasseur, espumu z dýně nebo tradiční francouzský quiche. Nedali byste si třeba dančí hřbet v ořechovém oleji, kadeřávek, bramborový fondant a omáčku chasseur?

A že se naše gastronomická sekce nevěnuje jenom hlavním chodům, dokládá workshop společnosti La Lorraine. Během tohoto kurzu se studenti seznámili především s metodami výroby zdravých chlebičků, sendvičů a svačinek. Celý projekt byl založený na kombinaci chutí, použití netradičních surovin z celého světa, jako například asijské mořské řasy, japonských omáček, mořských plodů nebo různých upravovaných mas. Velký důraz byl kladen na finální vzhled těchto vymazlených svačinek.

Mgr. Martina Ahmed Čermáková,
Mgr. Romana Brendlová

CO NOVÉHO VE VÝUKOVÉM STŘEDISKU SŠGS NOVÁ PAKA

Od 1. 9. 2022 zahájilo svoji činnost výukové středisko SŠGS Nová Paka v Zámecké ulici, areálu bývalého SOU Lázně Bělohrad.

I když k předání budovy od předchozího uživatele došlo s dílčím zpožděním, už o prázdninách byly zahájeny rozsáhlé technické a rekonstrukční práce uvnitř budovy školy i ve sportovní hale. Zatím se podařilo vyměnit osvětlení v celém I. patře, šatnách, vestibulu školy, uvedené prostory byly vymalovány a vybaveny potřebným nábytkem. Pro výuku žáků byla vybudována zcela nová učebna výpočetní techniky a druhá se v současné době připravuje k zahájení provozu. Nyní se práce přesouvají do přízemí a v závislosti na finančních možnostech bude dokončena celková rekonstrukce osvětlení. Souběžně se také pracuje na přeměně bývalé vrátnice a skladu na nový bufet, který bude sloužit žákům i občanům Lázní Bělohradu. Dále byly zahájeny práce na projektové dokumentaci pro znovuoobnovu cvičné kuchyně a dalších pracovišť v suterénu školy.

Komplexní rekonstrukci prošly posilovny ve sportovní hale, i zde bylo vyměněno nevyhovující osvětlení, prostory byly nově vymalovány, opatřeny novými plátčkovými koberci a vybaveny novými posilovacími stroji. Mimochodem, sportovní hala je již plně využívána žáky ZŠ Lázně Bělohrad a sportovními oddíly i dalšími zájemci z Bělohradska.

Nyní čeká uživatele další náročný úkol – připravit projektovou dokumentaci na kompletní rekonstrukci vytápění včetně efektivnějšího vytápění sportovní haly.

To vše se daří díky podpoře ze strany zřizovatele – Královéhradeckého kraje –, díky dobré spolupráci s vedením města Lázně Bělohrad a Technickými službami města Lázně Bělohrad, kterým za tuto podporu patří velké poděkování.

Za SŠGS Nová Paka
Mgr. Petr Jaroš, ředitel školy

DNY OTEVŘENÝCH DVEŘÍ SŠGS NOVÁ PAKA

Srdečně zveme všechny zájemce o studium na škole i jejich rodiče k návštěvě SŠGS Nová Paka v rámci pořádaných dnů otevřených dveří. Na místě se můžete seznámit s veškerými informacemi o možnostech vzdělávání, organizaci přijímacího řízení, vybavením školy a jejich jednotlivých pracovišť. Chybět nebudou ani ukázky činnosti žáků a drobné pohoštění. Novinkou je i možnost osobně se seznámit s prostředím a vybavením nového výukového centra Lázně Bělohrad.

Mezi všechna pracoviště školy, která lze navštívit, patří i pracoviště praktického vyučování oboru truhlář ve Vrchlábí, Tichá ul. 31.

Dny otevřených dveří:

7. 1. 2023	8:00–12:00	hlavní budova školy + výukové centrum Lázně Bělohrad
11. 1. 2023	8:30–16:30	všechna pracoviště školy
21. 1. 2023	8:00–12:00	hlavní budova školy + výukové centrum Lázně Bělohrad
28. 1. 2023	8:00–12:00	všechna pracoviště školy
11. 2. 2023	8:00–12:00	hlavní budova školy + výukové centrum Lázně Bělohrad
22. 2. 2023	8:30–16:30	všechna pracoviště školy

Jste srdečně zváni, přijďte načerpat informace přímo od pramene.

Vedení SŠGS Nová Paka

VÁNOČNÍ PŘÁNÍ SŠGS 2022

Střední škola gastronomie a služeb v Nové Pace si dovoluje popřát Vám a všem Vaším blízkým krásné Vánoce. Ať jsou Vaše vánoční svátky naplněné chvílemi štěstí a radosti, klidu a harmonie, a především lásky, sdílení a porozumění.

Ať také ohlednutí za uplynulým rokem přinese co nejvíce klidu a spokojenosti jak do Vašich domovů, tak do Vašeho zaměstnání a podnikání.

Do nového roku 2023 Vám přejeme pevné zdraví, mnoho štěstí ke splnění Vašich přání a plánů i hodně energie k úspěšnému zvládnutí nových výzev a úkolů. Ať je Váš rok 2023 naplněn štěstím, láskou a úspěchy a ať do něj vstoupíte s odhodláním a prožijete jej naplno!

Kolektiv SŠGS Nová Paka, foto: archiv SŠGS

Šedivý vlk Emerich Rath

Před pár dní jsem procházel ulicí Na Příkopě v Praze. Někdy se jí také říká „Na Příkopech“ nebo jen „Příkopy“. V mapách z 18. století je tato ulice vedena jako „Ve starých alejích“. Dnes tato částečně pěší zóna patří výšší nájemného k nejdražším na světě. Je úsměvné, že za nájem ve „Starých alejích“ zaplatí podnikatel až

2 820 € měsíčně (více než 70 tisíc korun). V průchodu domu čp. 23 kdysi sídlil obchod Emericha Ratha. Od roku 1929. Obchod českého Němce, který tu provozoval prodejnu se sportovním a trampským vybavením. Těžko si představit, jak by Emerich Rath, Cimrman let minulých, dnes ve svém obchůdku platil nájem. O tomto legendár-

ním muži se toho dlouhou dobu mnoho nepsalo. Ne snad, že by se o něm nevědělo. To jen doba a fakt, že byl českým Němcem, tomu nepřály.

V našem užším sportovním světě není snad nikoho, kdo by neznal tuto rázovitou postavu sportovce-trampa Emericha Ratha. Sport a tramping daly Šedivému vlku nejen radost ze života, ale i zdraví z nerezavějící ocele. Jeho sportovní kariéra je tak úžasné pestrá a všestranná, že zaslouží-li si někdo název všestranného sportovce, tak je to jistě Emerich Rath!

Není snad sport, který s úspěchem neprovozoval. Od mládí pěstoval atletiku, chodecké závody, skok o tyči a házel koulí. Boxoval, jezdil na bobech, hrál pozemní i lední hokej. V Alpách zdolal mnoho hor. Kopal v pražském DFC, vynikal v kanoistice a v plavání. Ragby pěstoval v Berlíně.

Jeho koníčkem bylo i rychlobruslení, byl mistrem těžké váhy. Jeho láskou bylo veslařství. Byl jedním z prvních lyžařů u nás. Bojoval i o život svého soupeře Hanče, umírajícího ve vánici na hřebenech Krkonoš. Nasadil život a nescházelo mnoho, aby tam zůstal také. Emerich Rath se zúčastnil mnoha závodů u nás i v Evropě a vždy byl oblíben u svých klubových kamarádů.

Rok 1948 udělal všemu konec. Rathův obchod byl uzavřen, pro ohrožování mládeže a propagaci amerického způsobu života, jakož i tehdy již zakázaného skautingu. Komunisté obchod rozkradli a uzavřeli. Dnes se Emerich Rath vrací na plátna kin ve filmu *Poslední závod*. Premiéra připadla na 24. března 2022, tedy na den výročí osudného závodu z roku 1913, kdy zemřeli Bohumil Hanč a Václav Vrbata a kde se Emerich Rath snažil Hanče zachránit. (Předpremiéra filmu byl 23. března v Jilemnici). V podkrkonošském Bělohradě v sokolovně se film promítal 17. dubna.

Od Emericha Ratha teď jen malá odbočka. V **Lázních Bělohradě** byl v letech 1943–1945 starostou města **Vladimír Záboj Vaina**. V krutém příběhu z roku 1913 hrál Dr. Vaina svou roli. Zastával totiž kontrolní místo na vrcholu Violík na hřebenech Krkonoš, viz. ukázka z knihy *Drama na Zlatém návrší* od Miroslava Rampy:

„Kontrolor na Violíku Dr. Vaina ví, že za Hančem po celou hodinu žádný závodník nejede. Logicky z toho musí usoudit, že všichni ostatní závod vzdali. Ale i kdyby mu tohle nedošlo a předpokládal by jen, že se ostatní o tolik opozdili, i tenhle fakt by pro Hanče mohl být strašně důležitý. Mohl své tempo zpomalit – nikdo by ho neohrožoval. Mohl uvážit, jestli má vůbec smysl v závodě pokračovat. Dalo by se tedy předpokládat, že Dr. Vaina udělá všechno, aby Hanče při druhém průjezdu Violíkem zastavil a tuhle zprá-

POSLEDNÍ ZÁVOD

**VLADIMÍR ZÁBOJ VAINA
(1876 - 1954)**

Byl český právník, státní úředník, politik a sportovní komisař, první náčelník Horaké služby v Krkonoších. Troťový komisař lyžařského závodu, při kterém zahynuli lyžaři Bohumil Hanč a Václav Vrbata.

vu mu pověděl. Že na něho bude křičet, pískat, mávat. Místo toho Vaina sice za Hančem zavolá, ale tak, že ho závodník asi neslyšel, jak sám přiznává. Potom si zapíše čas a najednou je mu jasné, že všichni ostatní vzdali, a sjede do tepla Labské boudy.“

Na Dr. Vainu dále vzpomíná učitel **František Koubek**: „Vaina dříve působil v německé části a měl na Němce vazby. Proto se asi stal starostou v Bělohradě. Myslím si ale, že pro Bělohrad mnoho udělal a hodně lidem pomohl.“ To, jakou roli sehrál Vaina v době

heydrichiády, kdy Němci zavraždili rodinu Vojtíškových, která pomáhala parašutistům, a dokonce uvažovali i o vypálení Bělohradu, už asi nikdy nezjistíme...

Dnes pasáž Na Příkopě ničím nepřipomíná skutečnost, že zde byl obchod legendárního Emericha Ratha. Prošel jsem celou pasáží tam i zpět, ale nenašel jsem nic. Uprostřed pasáže mezi luxusními obchody je sice mramorová deska s údaji o královské koleji krále Václava IV., datovaná k roku 1381, ale o Emerichu Rathovi nic. A to je škoda.

*Z dostupných pramenů zpracoval Pavel Čeliš,
foto: archiv a archiv autora*

Vstup do pasáže, dnes nazývané Panská

Pohled z ulice Na Příkopě

REPORTÁŽ Z VILEDY

V sobotu 22. října proběhl ve výrobním závodě Vileda na Dolní Nové Vsi den otevřených dveří. Pro návštěvníky byly připraveny komentované prohlídky provozu výroby, ve kterých se mohli dozvědět spoustu zajímavých informací, díky poutavému a srozumitelnému výkladu ochotných zaměstnanců. Osobně jsem byla překvapena velice čistým, prosvětleným a příjemným prostředím a i ze zaměstnanců jsem měla dojem, že tu vládne dobrá nálada a spokojenost. Mezi více než pěti sty návštěvníky, kteří ten den přišli, byly i děti, které ocenily především možnost zhlédnout práci moderních robotů v praxi, a po prohlídce pro ně byl v jídelně připraven zábavný program. Děti vyráběly zrcátka, odznáčky a vybarvovaly obrázky. Z těch byl následně vylosován výherce, který obdržel ždímací mop. Také dospělí návštěvníci měli možnost vyplnit si, u kávy a drobného občerstvení, kvíz o firmě Freudenberg a šťastný výherce si odnesl dárkový balík s výrobky Vileda. Pro ty, kteří den otevřených dveří nestihli, přináším malou fotoreportáž a zároveň jsem poprosila paní Romanu Orctovou o malé shrnutí informací, chcete-li, přiblížení tohoto významného podniku našim spoluobčanům.

Alena Fléglová

VÝROBNÍ ZÁVOD LÁZNĚ BĚLOHRAD

Náš výrobní závod stojí v krásné, čisté krajině podhůří Krkonoš poblíž známého lázeňského městečka Lázně Bělohrad. Jako rodinná firma se 170letou tradicí velmi dbáme na prostředí založené na důvěře a dobrých vztazích, které jsou základním kamenem každého společenství. Zaručujeme rovné příležitosti pro všechny, jak v odměňování, tak i v přístupu – každý zaměstnanec má pro nás nenahraditelnou roli a hodnotu. Kromě příjemného pracovního prostředí a stabilního ekonomického zázemí nabízíme také čisté a bezpečné pracoviště, naše firma se může pochlubit dodržováním nejvyšších bezpečnostních standardů.

PRODUKTY

Nášim hlavním výrobním programem je lisování a následná montáž mopů Vileda Turbo s pedálovými ždímači. Záleží nám na životním prostředí, a proto se již ve fázi tvorby designu zaměřujeme na to, aby byl výrobek ekologický a nezatěžoval přírodu. Proto je každý šedý kbelík EWC systému vyroben minimálně ze 75 % z recyklovaného polypropylenu. Z nároků na kvalitu jsme přesto neslevili – výrobky jsou testovány na minimální životnost 10 let. Navíc všechny hlavy EWC a EWC Turbo systému vyrábíme u nás – od mikrovláknových svazků až po plastový rámeček.

VÝROBA

Výrobní závod v Lázních Bělohradě prošel během posledních let řadou změn. Výrazně se rozšířila a stále se rozšiřuje lisovna plastických hmot v rozsahu 100 – 580 t uzavírací síly vstříkolisů.

Navyšili jsme objemy na montáži ždímacích mopů v několika variantách od plochých po mikrovláknové.

Šicí dílnu jsme rozšířili o automatizovanou linku. Ročně jsme schopni zpracovat přes 500 tun polyesterového mikrovlákn na háčkovacích strojích. Rozšířili jsme montáž vozíků pro profesionální úklid o nový typ a připravili automatizaci na další produkty na úklid podlah – mopy z netkané textilie Mocio.

ÚSPĚCHY VE SVĚTĚ

Razantní rozšíření výrobků pro profesionální úklid Viledy přinesl nový úklidový vozík Origo 2. Z našeho závodu se vyvážá do celého světa a jsme hrdí, že jsme se na jeho vývoji intenzivně podíleli. Postupně navyšujeme sortiment hliníkových násad k mopům v pevném i teleskopickém provedení. Ploché mopy řady Professional musí vydržet 500 pracích cyklů, což by nebylo možné bez pečlivé a zodpovědné práce našich kolegů na šicí dílně.

TECHNOLOGIE

Poloautomatizované montážní linky jsme doplnili o spojování plastových dílů ultrazvukem a tepelným nýtováním. Pro tisk kontrastního loga Vileda používáme čtyři tampoprintové stroje. V roce 2014 jsme měli k dispozici pět použitých vstříkolisů. Od roku 2016 jsme nakoupili 15 nových vysokorychlostních vstříkolisů Demag/ Arburg. Další rozvoj nás čeká na poli jak industriálních, tak kolaborativních robotů. Stávajících 5 spřádacích strojů s řetězovým pohonem jsme rozšířili o 2 nové elektronické s přesunem solenoidy, které nám umožnily rychlé simulace nových vzorů pro další vývoj nových mikrovláknových mopů. Další instalace nás čekají v roce 2023.

KARIÉRA

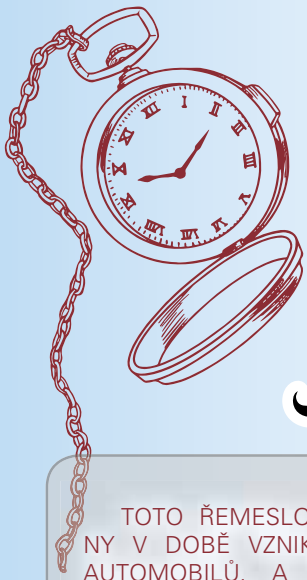
V oblasti lidských zdrojů je naší prioritou být nejlepším zaměstnavatelem, který nabízí čisté a bezpečné pracoviště, etické jednání a možnost rozvoje pro každého zaměstnance. Jednání firmy Freudenberg se řídí firemními hodnotami a principy a velmi dbáme na dodržování zásad bezpečnosti práce. Pro své zaměstnance představujeme jistotu, stabilitu a zájem a vážíme si jich. Práce v příjemném pracovním prostředí nevyžaduje velkou fyzickou sílu – své místo zde může najít opravdu každý. Naši odborníci spolupracují s kolegy v Evropě i po celém světě a společně s nimi sdílí své zkušenosti a podílejí se na vývoji nových produktů. Ve světě jsme známi především díky rotačnímu mopu značky Vileda.

Romana Orectová, foto: Alena Fléglová

PROFESE A ŘEMESLA V ZRCADLE ČASU

Automechanici

TOTO ŘEMESLO MÁ KOŘENY V DOBĚ VZNIKU PRVNÍCH AUTOMOBILŮ, A HISTORICKÉ ZÁZNAMY DOKONCE ŘÍKAJÍ, ŽE VYNÁLEZCE AUTOMOBILU UŽ BYL SVÝM ZPŮSOBEM AUTOMECHANIK. DATOVAT OBDOBÍ VZNIKU PRVNÍHO AUTA NENÍ JEDNODUCHÉ. PRO NĚKOGO JE PŘÍMÝM PŘEDCHŮDCEM AUT LENOIRŮV SAMOHYB Z ROKU 1863, JINÍ PRVENSTVÍ PŘISUZUJÍ JIŽ PARNÍ TŘÍKOLCE Z ROKU 1771 A NĚKTEŘÍ POVAŽUJÍ ZA POČÁTEK AUTOMOBILOVÉ ÉRY AŽ TŘÍKOLKU KARLA BENZE POHÁNĚNOU ČTYŘDOBÝM JEDNOVÁLCEM A MOTOROVÉ KOLE S RYCHLOBĚŽNÝM MOTOREM GOTTLIEBA DAIMLERA Z ROKU 1885.

A KDO POTŘEBOVAL PRVNÍ AUTOMECHANIKY V LÁZNÍCH BĚLOHRADĚ? BYL TO DOKTOR KYSELA USEDAJÍCÍ ZA VOLANT SVÉ ŠKODOVKY TUDOR, NEBO LÉKÁRNÍK ČERNOCH VYJÍZDĚJÍCÍ NA RYBY JAWOU S ODKLÁPĚCÍ STŘECHOU Z GARÁŽE ZA LÁZEŇÁKEM? TĚŽKO ŘÍCT.

KDO TĚMTO PÁNŮM UDRŽOVAL V POJÍZDNÉM STAVU JEJICH MILÁČKY, UŽ ASI NEZJISTÍME, ALE KDO ZDE OPRAVOVAL AUTOMOBILY POZDĚJI, SI PŘIBLÍŽÍME NA POHLEDECH NĚKTERÝCH ŘEMESLNÍKŮ POHYBUJÍCÍCH SE V TOMTO OBORU.

Miloslav Poner

U prvních oprav aut byl v našem městě pan **Miloslav Poner**. Na svého tátu zavzpomínal jeho mladší syn, též Miloslav:

„Táta začínal v Lánech na Ohradách generálkovat jízdní kola. Za války byl totálně nasazen do Německa a opravoval tam motorky Salzgitter. Pak se přestěhoval do Bělohradu a na staré poště v krámku prodával jízdní kola a šicí stroje. Později zařadil do sortimentu i motocykly. Máma mně říkala, že si na náhradní díly museli vzít půjčku, a když ji konečně splatili, tak jim komunisti všechno zabavili, a neměli zase nic.“

Pamatuju, že jsem si jako malej kluk hrával v servise u nádraží. To bylo ještě ve staré dílně a rodiče mě zde měli pěkně pod kontrolou. Táta tam totiž šéfoval a máma byla v kanceláři a ve skladě. Mně se tam líbilo a zřejmě už v té době jsem načichl láskou k autům. Ale chlapi si ze mě pořád utahovali, a dokonce mě občas natřeli i vazelínou.

Když pak zámečnictví, kde byl vedoucím pan Hlavatý, přestěhovali od nádraží do města (dnešního penzionu Imlauf), rozšířil se servis i do těchto prostor. V té době ruce mechaniků zaměstnávaly především motorky. Dřív u Státního statku snad každý agronom a mechanizátor měl motocykl. No a v zimě vždycky každá motorka prošla servisem. Generálky motocyklů z celého okolí se prováděly u nádraží. Tehdy bylo aut málo, ale postupně s rostoucím počtem automobilů stoupal i tlak na jejich servisování. Protože tím vznikaly i požadavky na větší prostor, servis se rozšířil na severní straně o novou budovu a provozování od Komunálu převzal OPS.

Tenkrát táta v patře nad dílnou postavil stříkací komoru na lakování dílů a plynovou pec pro vypalování barev. To byla v té době novinka, která se mezi zákazníky těšila velké oblibě, a minimálně na Jičínsku nikdo jiný tuto službu nenabízel. Pojišťovna dokonce posílala všechny opravy do bělohradského servisu. Později pak na lakování aut vznikaly ve větších servisech boxy, kam se vešla celá karoserie.

Na dílně se postupně vystřídali Lubor Bajer, elektrikář Josef Pavel a František Plecháč, který dělal na motocyklech. Vyučili se zde Mirek Podzimek, Joska Štefan, Mirek Plecháč, Vašek Záveský z Bělé u Pecky a Joska Puš z Hořeňáku. V nové dílně jsem se učil i já a mechanikem zde tenkrát byl Standa Friess. Na svačiny jsme denně chodili naproti do hospody k Lelkovým, a kdo se zde vyučil, nestal se jen autolakýrníkem, klempířem nebo motorářem, ale stal se z něho kompletní automechanik, který si uměl poradit s jakoukoli opravou.

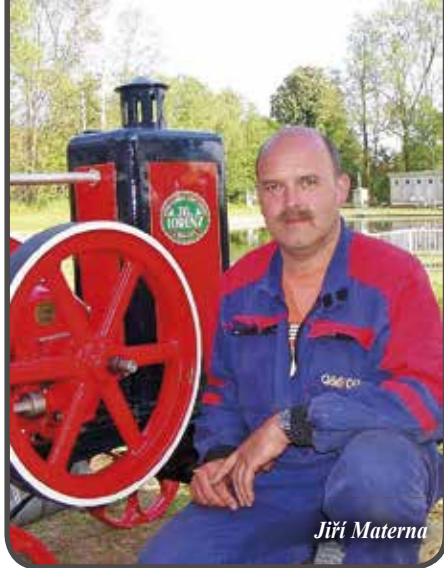
Po tátovi převzal vedení servisu pan Josef Matyáš:

A jak se dívá na činnost autoservisu za éry pana Matyáše další automechanik pan **Jiří Matterna**?

„Vyučil jsem se automechanikem v Novém Bydžově. Do bělohradského autoservisu jsem nastoupil hned po vojně v roce 1982. Vzadu na kraji s vlastním vjezdem stála samostatná dílna. Vybavená byla paltežem a měla vykachlíkovanou montážní jámu. Na druhé straně, hned vedle klempírny, byla velká dílna se čtyřmi hevery a lakovna dílů byla v patře.“

U prvního heveru dělal Jirka Chlubna z Doleňáku a já byl vedle něho. Dělalí jsme úplně všechno, od oprav náprav a motorů až po různé výměny dílů. U čtyřpákového šroubového heveru dělal hlavně přestavby Luboš Samek ze Vřesníku. Z JZD mu přivezli stopětku, po rozebrání proběhla generálka motoru, náprav a převodovky. No a když dorazila z Hořic nastříkaná karoserie, on to vše opět namontoval zpátky. U ponku pořádl startéry a alternátory Joska Paulu od benzinky. Byl to už důchodce a vypomáhal hlavně

Jiří Materna

s elektrickou. Protože v dílně nebyla zkušebna, nosil si ty alternátory k odzkoušení domů. Klem-pírně kraloval Joska Puš. Věnoval se hlavně bou-račkám a díly stříkal a vypaloval v patře. Co se nevešlo do pece, stříkal nitrokombinací na dvoře. Když pak odešel do Vrchlabí, nastoupil jsem za něho já a mě na heveru vystřídal Luboš Stuchlík z Vidonic. Po čase pak ke mně přišel Jarďa Vag-necht z Ostroměře. On a Vlád'a Holman z Hoře-ňáku byli opravdu šikovní klempíři. Pneumatiky jsme sundávali z disků na takovém mechanickém stroji před dílnou. Byl upevněn k zemi hned vedle kompresoru. Vývažovačka pak stála na dílně kou-sek od prvního heveru.

Tenkrát vedoucí Matyáš sháněl náhradní díly v pardubické rozdělovně. S tamním vedoucím udržoval nadstandardní vztahy. Například když rozdělovna obdržela jenom dvanáct sad vodní pumpy pro celý kraj, potřeboval něco „vybojovat“ i pro Bělohrad. Večer spolu poseděli a dopadlo to tak, že do Bělohradu putovalo deset kusů a o zby-lé dva se popraly ostatní servisy. Pak zákazník vo-lající třeba do Hradce, že mu teče vodní pumpa, obdržel jen odpověď: „Včera jsme zamontovali poslední.“ No a od nás z malého servisu se odpo-vídalo: „Jó, máme, přijďte si.“ Nebo jednou vy-kručel celý karton předních oken na Avii. Potom tento díl prodával i servisům zaměřeným pouze na Avie. Bez známých to tenkrát opravdu nešlo.

Začátkem devadesátých let byla započata vý-stavba nové haly, ale k původnímu účelu nikdy nesloužila. V roce 93 jsem se osamostatnil a začal podnikat. Ze servisu nás do soukroma odešlo více a na Bělohradsku se najednou vyrojilo soukromých opravářů opravdu hodně. Začátky byly těžké a odvyknout režimu pravidelné měsíční mzdy nebylo jednoduché. Nikdy jsem se nespécializoval na nějaký druh oprav nebo na určitou značku automobilů. Snažil jsem se opravit vše, co bylo v mých silách. Postupně jsem dílnu dovybavoval, a dokonce jsem vlastnil i rovníací stolici. Po něj-akém čase ke mně nastoupil Jarďa Stuchlík, který přešel ze servisu od nádraží.

Závady na autoelektrice dodnes odstraňuje Miloš Dědic a opravami pneumatik se tady za-bývali Vašek Popek, Zdeněk Pumpr, Vašek Poner a Josef Černý. A asi nejmladší pneuservis otevřel **Vlád'a Dvořák**.

Posledně jmenovaný krátce představuje úz-kou specializaci tohoto oboru:

„Začínal jsem v roce 2010 při zaměstnání. Tenkrát už bylo používání bezdušových pláštěů běžné a převažovala auta s koly o velikosti 13 a 14 palců. Dnes je již běžný rozměr 16 a 17, vzácností ale už nejsou ani tříadvacítky. Rozmě-

Vlád'a Dvořák

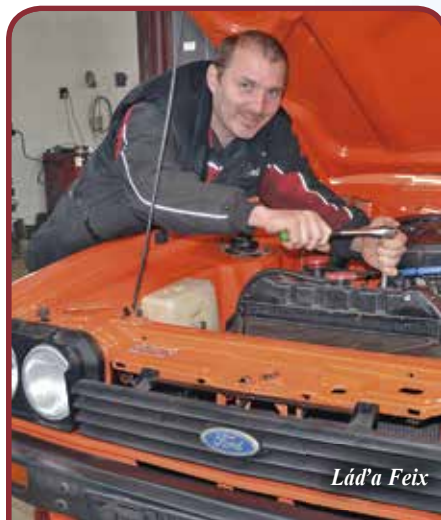
rová odlišnost je dnes opravdu velká. Kola se od sebe neliší jen průměrem a šířkou, ale i roztečí a rozdílným ET.

Sundávání pneumatik z disků, vyvažování a utahování šroubů usnadňují stroje, samotná ma-nipulace a nasazování kol jsou však stále ruční záležitosti. Sice již existují automatické linky, kte-ré vše od A do Z zabezpečují, ale ty jsou k vidění jen ve velkých značkových servisech.

Nabízím přezutí a opravy kol nejen automo-bilů, motorek a zahradní techniky, ale třeba i ko-čárků a různých vozíků. Nově jsem do nabídky zařadil i rovníací hliníkových disků. Při přezouvá-ní sezónních pneumatik pak stálým zákazníkům nabízím možnost uskladnění těch mimosezón-ních.“

Pohled na obor posledních let očima pana **Láďi Feixe** je zde:

„Protože táta opravoval auta, k řemeslu jsme měli s bráchou blízko. Po vyučení automechani-kem v Novém Bydžově jsem absolvoval maturit-ní nástavbu v Hlušicích a vyšší odbornou školu v oboru diagnostika vozidel v Praze. První prak-tické zkušenosti jsem sbíral v pražském Renaul-tu. V roce 1998 jsme dostavěli dílnu a s bráchou Petrem jsme otevřeli v roce 2010 vlastní servis. V začátcích nám hodně chodil vypomáhat táta. Dnes kromě klempířských a lakýrnických pra-cí nabízíme téměř vše. Opravujeme auta růz-ných značek, ale podrobněji se zaměřujeme na francouzská auta a škodovky. V současnosti je v autech plno elektroniky, řídicí jednotky mají na povel většinu součástek a mnoho aut, které nemají tyto jednotky, už není. Současný seriózní autoservis by se bez diagnostiky ani neobe-

Láďa Feix

šel. Jde vlastně o počítač, který po napojení do zásuvky v automobilu komunikuje s řídicí jed-notkou a umožňuje tak kompletní diagnostiku. Vývoj v automobilovém průmyslu pádá milovými kroky. Vždyť ještě nedávno připravoval směs pro zážehový motor karburátor a okna se stahovala klíčkou. A dnes potkáváme na silnicích elektro-mobily.

S přibývajícím počtem modelů aut různých značek roste i velké množství různých náhra-dních dílů. Firmy zabývající se touto problemati-kou nabízejí na svých e-shopech tisíce položek a zavezou objednaný díl přímo do dílny až třikrát denně. To umožňuje velkou část oprav vyřídit maximálně do dvou dnů. Táta vyprávěl, že pro díly jezdil do Pardubic a na opravu brzd se čekalo třeba týden.

Aut je dnes v provozu opravdu velké množ-ství, a proto autoservisy jsou nezbytnou součástí našich životů. Pan Jedlička mně říkal, že v době, kdy on opravoval na Hořeňáku auta, na Bělohrad-sku napočítal přes dvacet autoopravářů. Dnes se v Bělohradě opravám aut věnují pan Tomášek od fotbaláku, Zdeněk Koníř za kolejemi, Kamil Kot-rlý na Doleňáku, Lubor Zívr v bývalém kravině, Jiří Kraus na Hořeňáku, Petr Lánský pod Byšič-kami a autoklempírnu provozují kluci Pušovi na Horní Nové Vsi. Omlouvám se všem, na které jsem zapomněl.

Obor vyžaduje neustálý kontakt s nastupu-jícími novými technologiemi a určitě nadchne nejednoho mladíka, který se zajímá o techniku, aby si vybral autoopravářství jako svou profesi. Materiálů ke studiu je dnes dostupných přehřšle, a i když se vybavení školních dílen neustále zlep-šuje, vždy bude platit, že tou nej kvalitnější školou je praxe.“

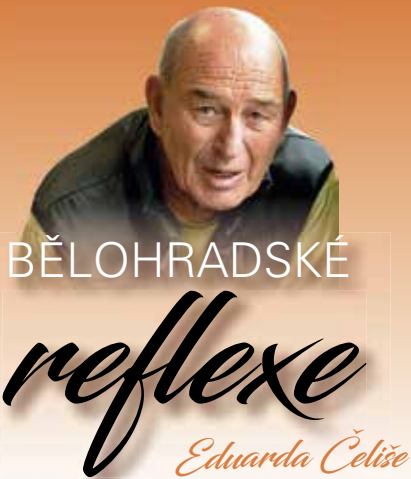

Vojtěch Straněk

Z domu, do kterého bělohradští automecha-nici vtiskli nesmazatelnou stopu, pochází další adept této profese **Vojtěch Straněk**:

„Navštěvuji prvním rokem novobydžovskou Střední školu technickou a řemeslnou, obor tech-nik silniční dopravy. Pro tuto školu jsem se rozho-dl, protože odmalíčka mám zálibu v autech a při dnech otevřených dveří se mně škola líbila nej-víc ze všech navštívených. V současnosti máme praxi téměř totožnou s učilištěm automechaniků a ve škole mě mile překvapila vysoká odbornost učitelů.“

Jaroslav Voves, foto: autor a archiv

BĚLOHRADSKÉ reflexe

Eduarda Čeliše

MOJE NOVÉ OBČANKY

Koncem listopadu mně skončila platnost občanského průkazu. Vyzrazil jsem tedy do Hořic, kde jsem po menším bloudění v prostorách radnice absolvoval prodloužení občanky. Za deset dní jsem si jel pro fungl novou, která má platnost až do listopadu 2057, což je za pětatřicet let. Velice rád bych si vyrazil pro tuto další novou občanku do Hořic, města kamenné krásy a trubiček. Budu mít 112 roků...

NÁŠ LETITÝ AUTOBUSÁK

Holdně jsem se v životě najezdil autobusem. Nejraději jsme s bráškou Pětou leželi na obrovském baculatém motoru v přední části legendárního ertěočka. Náš táta tohle naše ležení a odtud pečlivě sledování jízdy coby závozník ČSAD se šoférem vyjednal.

Vzpomínám i na to, jak autobusy vyjížděly v Praze od Wilsonáku a v Hradci od muzea na nábreží. Zkrátka pamatuji holdně, ale dostalo mě nové autobusové nádraží v Nové Pace. Moderní nádhera, exkluzivní skvost, jen mi vadilo studené kovové sezení.

Vrátil jsem se do Bělohradu, vystupuji „v centru“ na autobusáku, který je za tím novopackým „sto let za vopicema“.

TENISOVÁ DIVIZE A SÍŇ SLÁVY

První prosincovou sobotu se v luxusním Stromu života konala výročka místních tenistů. Končící rok byl pro bělohradský bílý sport úspěšný – áčko dospělých se podruhé v historii probojovalo do divize!

Zároveň do Síně slávy byli uvedeni zasloužilí hráči a funkcionáři: akademický malíř Karel Dlabola, Jan Bolardt Kupka, Ing. Jiří Kučera, Jiří Hořa Lelek a paní Miroslava Lelková.

Velká gratulace áčku i oceněným in memoriam.

BEZVA KNIHOVNÍK

Nechci být ve svých reflexích negativno samo. Šéf místní knihovny Jan Simon udělal velký kus práce a naše knihovna rozkvetla, i když napsat „rozkvetla“ je pěkná blbost, kvetou přec rostliny a pošetilá květena, ne knížky. Pan knihovnik poradil, doporučil, vybral. Čtenáři objevili nové autory a tituly.

Doufejme, doufejme, jak tradičně doufal Jan Werich, že nový knihovnik/knihovnice bude kráčet ve stopách Honzy Simona.

Krásné Vánoce a vše dobré do nového roku čtenářům knihovny, čtenářům Bělohradských listů i občanům.

Knižní okénko...

Vážení čtenáři, v této rubrice bychom vás rádi pravidelně upozorňovali na knihy, které máme v knihovně, stojí za povšimnutí a mohly by vás zaujmout...

„Myslel jsem totiž (v tom je ta potíž), že trocha poezie nikoho nezabije“: Jiří Suchý

Noc s Věstonickou venuší – Jan Skácel (MAŤA). Reedice výboru Skácelovy milostné poezie. Doporučujeme „trochu poezie“ nejen na předvánoční zastavení a rozjímání...

Bible – překlad 21. století (Biblion). Nejrozšířenější a nejčtenější kniha, tentokrát v čtivé češtině, nesmí chybět v žádné knihovně, natož v naší, bělohradské. Stále platí a bude platit, že znát postavy, příběhy a výroky této „Knihy knih“ patří k základům vzdělanosti každého člověka. „Jak dobré je slovo v pravý čas“...

Tajemství Vánoc – Timothy Keller (Biblion). Kniha newyorského teologa a intelektuála Timothy Kellera je uvedena citací: „Kěž všichni objevíte radost ukrytou v pravém tajemství Vánoc“. Překvapivé čtení nejznámějšího příběhu dějin je pravým opakem sladkobolných vyprávění o Vánocích s patosem zářících svíček, z paměti lovených koled a sněhuláků...

Všecky krásy světa. Co zavál sněh – Jaroslav Seifert (Akropolis). Vzpomínky (713 stran) našeho jediného nobelisty za literaturu, které si za normalizačních časů čtenáři opisovali z rukopi-

Knihy bělohradských autorů

V předvánočním čase vyšly dvě knížky bělohradských autorů. Kniha přední české autorky Hany Marie Körnerové Jelení vršek a pokračování vzpomínek a bělohradských historek Eduarda Čeliše s názvem Je tady ten Pardás, je tady ta Bažárna.

Knižku H. M. Körnerové je možné zakoupit v prodejnách knih, knihu E. Čeliše v bělohradských trafikách a Památníku K. V. Raise.

su, jelikož kniha nesměla oficiálně vyjít. Úžasná kniha, úžasná doba, kdy již nemusíme opisovat. Stačí pouze číst!

Jan Zábrana – Celý život (Torst). Zábranovy záznamy z období let 1948 a 1984 jsou řazeny k tomu nejzásadnějšímu v deníkové literatuře. Kniha má „pouhých“ 1046 stran, ale lze tímto rozsahem vůbec zaznamenat „celý život“? Básníkovi, prozaikovi a vynikajícímu překladateli (mimo jiné beatníků) se to skvěle povedlo a kniha je mimořádným generačním svědectvím.

Psí Vánoce – W. Bruce Cameron (Ikar). Vánoční rodinný příběh pohladí po duši nejen paníčky a páničky, ale i jejich ratolesti...

A na závěr knižní novinky - tipy na vánoční knižní dárky „pod stromeček“ od autorů z domácích luhů a hájů:

Hana Marie Körnerová – Jelení vršek. Historický román z východních Čech z konce 16. století. Očekávanou novinku „naší autorky“ na předvánoční trh uvádí nakladatelství Moba.

Eduard Čeliš – Je tady ten Pardás, je tady ta Bažárna. Již v pořadí čtvrtá autorův povídková kniha z „kulis“ našeho města.

Přejeme vám z knihovny inspirativní a pokud možno klidné čtení nejen s těmito knihami a nejen o Vánocích...

Aktuální informace o provozu knihovny najdete na webových stránkách: <https://knihovnalaznebelohrad.webk.cz/>

Jan Simon

Dopis

Knížka ze vzpomínek Svatopluka Hrnčíře mne doslova nadchla. Dcera Sváti a Lenky, mých kamarádů z mládí, předala nedávno redakci Bělohradských listů zápisky a postřehy Sváti z doby jeho dětství a mládí.

Parta nadšených amatérů, tvořící redakční radu Bělohradských listů, bleskově zapracovala a do konce měsíce byla knížka – Vzpomínky – na světě.

Při jejich čtení jsem se znovu dostala do svého milého Bělohradu, který byl středobodem mého dětství a mládí i let pozdějších.

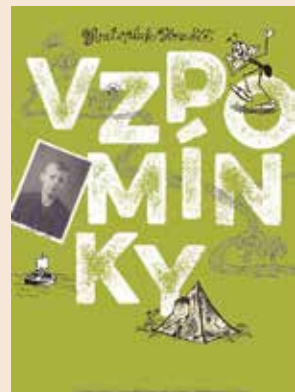
S Hrnčířovými jsme bydleli téměř v jedné ulici, pojilo nás přátelství, mnoho zážitků a dětských dobrodružství, které pokračovaly přes skautské tábory až do dospělosti. Čtení vzpomínek evokovalo momenty. Přenesla jsem se přes osmdesátiletou propast svých let a bylo mi zase deset. Do doby společných sousedů a míst her. Věděli jsme o sobě všechno.

Život ve válce byl drsný, nic nebylo, jídlo všeho druhu, textil a potřeby byly omezeny potravinovými lístky. Snad jen ocet a sůl byly volně k dostání. Stejně bylo naše dětství a mládí přes všechna nařízení a nebezpečí válečného života krásné, protože bylo naše a jediné.

Děkuji vám všem, kteří jste se podíleli na rychlém vzniku Vzpomínek Svatopluka Hrnčíře, a knížku doporučuji všem, nejen pamětníkům, ale i všem mladým, aby pozorně vnímali, co jim autor vzkazuje.

Přeji všem dobré zážitky z přečteného.

Zlata Zákoutská, Nová Paka

MUDr. Milena Černá

Prezident Miloš Zeman u příležitosti státního svátku udělil největší počet vyznamenání za své desetileté funkční období. Mezi 78 osobnostmi bylo také devět lékařů a dvě lékařky. Nejvyšší ocenění mezi držiteli titulu MUDr., a to Řád Tomáše Garrigua Masaryka I. třídy, získala in memoriam **Milena Černá**.

ŘÁD TOMÁŠE GARRIGUA MASARYKA I. TŘÍDY

(za vynikající zásluhy o rozvoj demokracie, humanity a lidská práva)

Milena Černá (24. dubna 1942 – 15. září 2021) – lékařka, od roku 1993 ředitelka a později předsedkyně Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové, věnovala se tématům sociální ekonomiky. Pražská rodačka do roku 1986 pracovala jako lékařka na Dermatovenerologické klinice Fakulty všeobecného lékařství Univerzity Karlovy. Jako lékařka pomáhala disidentům. Po listopadové revoluci byla zvolena do pražského zastupitelstva, kde pracovala jako předsedkyně sociální komise. Byla také předsedkyní české pobočky Evropské sítě proti chudobě a pracovala i pro sdružení Rozkoš bez rizika. V roce 2021 jí byla udělena in memoriam Stříbrná medaile předsedy Senátu.

Paní Milena Černá si za svůj druhý domov zvolila náš Bělohrad. Aktivně se v Lázních Bělohradě zapojovala do společenského a kulturního života a stala se jeho nedílnou součástí. Její ostatky spočinuly na zdejším hřbitově.

Převzato: www.zdravotnickydenik.cz,
foto: Alena Fléglová

Anna Fassatiová

Anna Fassatiová ze staré bělohradské rodiny žijící od konce 19. století v Prostřední Nové Vsi byla oceněna ministryní obrany ČR Janou Černochovou jako bojovnice proti komunismu. Se svým manželem v době Husákovy normalizace připravovala přednášky, výstavy a publikace zpochybňující totalitní režim, za což byli potrestáni likvidací jimi založené galerie a zákazem výkonu kvalifikovaného povolání. Slavnostní předávání vyznamenání se konalo na Ministerstvu obrany ČR 2. listopadu 2022. České ministerstvo obrany oceňuje účastníky třetího odboje jako vyjádření úcty a vděčnosti ženám a mužům, kteří v období komunistické totalitní moci s nasazením vlastních životů, osobní svobody i majetku aktivně bránili hodnoty svobody a demokracie. Protože nebyli komunisté u nás po roce 1989 zakázáni, pokračovala Anna v protikomunistických akcích i po sametové revoluci například kritickými připomínkami nechvalně známého výročí tzv. „Vítězného února“ a dalšími akcemi.

Ondřej Fassati, foto: autor

Ocenění starostů

Hejtman Královéhradeckého kraje Martin Červíček ocenil na slavnostním setkání, které se uskutečnilo 8. listopadu na krajském úřadu v Hradci Králové, starostky a starosty, kteří více než 20 let vykonávali funkci starosty ve svých obcích. Medaili hejtmana Královéhradeckého kraje za dlouholetou a obětavou práci pro rozvoj města Lázně Bělohrad převzal také bývalý starosta našeho města Pavel Šubr.

(red, arch)

vileda
a brand of FREUDENBERG

HLEDÁME

> **řádlena** > **mistr výroby**
> **obsluha automatů**

**Výhodné finanční
ohodnocení a benefity**

- náborový příspěvek • třináctý plat
- obědy zdarma • stravenkový paušál
- odměny, příspěvky, bonusy
- příspěvek na dopravu • a další...

☎ **702 180 874**

🌐 **chcidoviledy.cz**

Dolní Nová Ves 131 | Lázně Bělohrad | romana.orctova@fhp-ww.com

JE TOMU PĚTAŠEDESÁT LET, KDY JSME COBY KLUCI VYRAZILI „JEN TAK“ DO NOVÉ PAKY. NEŽ NÁM JELA „PÁRA“ ZPÁTKY DOMŮ, ŠLI JSME SE MRKNOUT NA JIŽ DEZOLÁTNÍ PACKÝ SKOKANSKÝ MŮSTEK. POHLED Z VRCHOLU SE PODOBAL VÝHLEDU ZE TŘETÍHO PATRA VĚŽÁKU. ZA NIC NA SVĚTĚ BYCHOM SE NEODVÁŽILI SKOČIT.

SKOKY NA LYŽÍCH NIKDY K BĚLOHRADU NEPASOVALY, I KDYŽ NA VELKÝCH NEBESÍCH PRY STÁVAL MENŠÍ SOKOLSKÝ MŮSTEK A MÍSTNÍ BORCI – TOMÁŠ PATKA, OLDŘICH DUCHÁČEK A SYN HAJNÉHO LACINY – SE TOMUTO SPORTU VĚNOVALI.

SKOKANSKÝ DLUH SE SNAŽÍ SPLATIT NÁŠ ROZHOVOR S **ANTONÍNEM A LUBOŠEM BUDINSKÝMI.**

DOMKY BUDINSKÝCH

Ano. Budinský, taky se nám na Horní Vsi říkalo Budinovi, pochází z té stojedenáctky. Tuhle roubenku zdědil brácha Jaroslav, já si přebudoval domek čp. 96 po dědovi a babičce Hruškových.

VYUČENÍ A PRŮMKA

V roce 51 končím měšťanku a jdu do učení na strojního zámečnicka k Hlavatému, který má dílnu vedle bělohradské drogerie. Se mnou i Franta Honěk z Horní Vsi a Jirka Knap od splavu. Pak děláme pokračovačku v Bydžově a internátní ve Varnsdorfu. V roce 55 končím dvouletý mistrák, průmyslovku v Dobrušce. Po nás už je průmka s maturitou čtyřletá.

LIBEREC A VOJNA

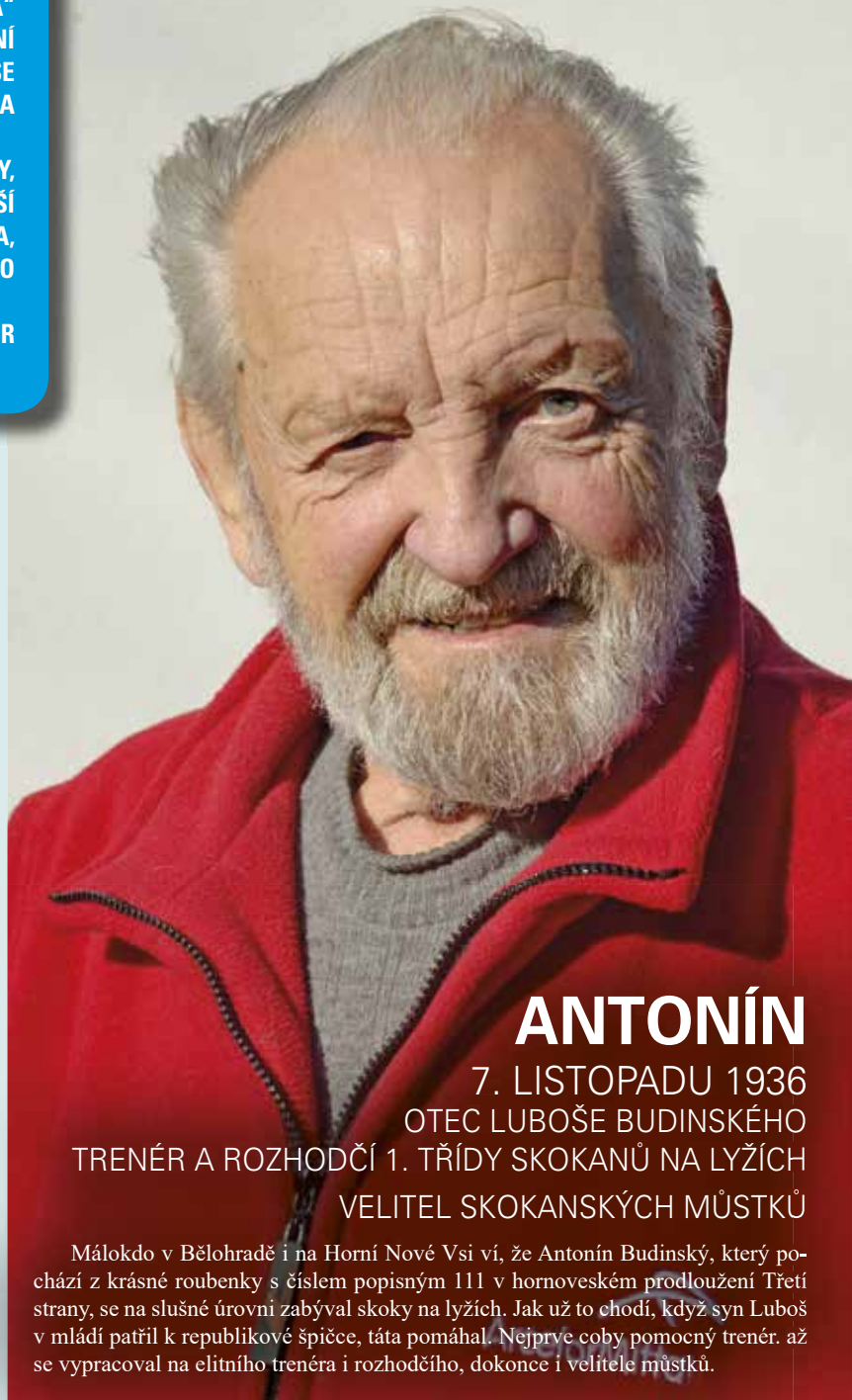
Nastupuji na umístěnku do Energetických závodů v Liberci, nechápal jsem, co bude dělat strojař v energetice. Ale budiž, měl jsem v Liberci příbuzný, tak proč ne. Koncem října rukuji a čeká mě poddůstojnická škola tankistů v Táboře.

VOLEJBAL

Nejdřív jsem chodil hrát volejbal na návěs v Prostředňáku – Olda Malý, Vašek Mečtír, Radek Kosina. Hrál jsem i s partou kluků a holek za sokolovnou. Pamatuji na Miladu Lelkovou, Alenu Kubátovou i Jiřinu Janákovou. Z kluků Vlád'a Záveský, ten hrál všechno, a basketák Jarka Špūr, co později bafuňaril v Děčíně.

Na vojně jsem hrál krajský přebor v Dukle Tábora a druhým rokem v Písku. Nastupoval jsem na postu libera i při škole v Dobrušce. Naposledy, když mě „sbalil“ Standa Kunc a jelo se na turnaj do Paky.

ANTONÍN BUDINSKÝ

ANTONÍN

7. LISTOPADU 1936
OTEC LUBOŠE BUDINSKÉHO
TRENÉR A ROZHODČÍ 1. TŘÍDY SKOKANŮ NA LYŽÍCH
VELITEL SKOKANSKÝCH MŮSTKŮ

Málokdo v Bělohradě i na Horní Nové Vsi ví, že Antonín Budinský, který pochází z krásné roubenky s číslem popisným 111 v hornoveském prodloužení Třetí strany, se na slušné úrovni zabýval skoky na lyžích. Jak už to chodí, když syn Luboš v mládí patřil k republikové špičce, táta pomáhal. Nejprve coby pomocný trenér, až se vypracoval na elitního trenéra i rozhodčího, dokonce i velitele můstek.

Luboš, Ještěd 1980

Luboš, Harrachov 1978

Luboš vzadu pod

LUBOŠ BUDINSKÝ

LUBOŠ

3. ZÁŘÍ 1962

SYN ANTONÍNA BUDINSKÉHO
ČLEN JUNIORSKÉHO TÝMU DUKLY LIBEREC VE SKOKU
NA LYŽÍCH

Luboše jsem viděl u nás v Bělohradě poprvé, když přijel až někde od nejvýchodnější části Čech zazimovat tátův domek. Sympatický borec, krátce jsme pokecali nad starými fotkami. Když jsem vyrážel od Budinských zpátky do města, řekl: „Díky moc za váš zájem o tátu, on mému sportování věnoval celý svůj život!“

LUBOŠOVY ZAČÁTKY

Když měl kluk osm, začal skákat v Bedřichově. Manželka tomu nefandila, jako každá máma. Luboš sjel na dlouhých lyžích buben velkého libereckého můstku, ani nebyl pomalu vidět! Zdeněk Makovec a Jarda Šťastný si při těláku vybrali mrštný a zlobivý kluky a k těm patřil i náš Luboš. Já jsem začal dělat pomocného trenéra. Sám jsem nikdy neskákal, pouze na můstku Kanár v Horní Malé Úpě jsem „dal“ pár metrů...

POMOC RODIČŮ TO ZAČALA

Zkrátka rodiče od dětí museli pomoci, tak už to chodí. Udělal jsem si rozhodcovský i trenérský zkoušky, dostal jsem se díky Mildovi Bělonožníkovi i na Turné Bohemia a na Intersportturné, vlastně mezi elitu FIS rozhodčích. A když končil Ivo Matoušek, začal jsem dělat i velitele na závodech Bohemie i MR. Na můstkách od Šumavy k Tatrám. Zadov, Liberec, Harrachov, Frenštát, Štrbské Pleso, Banská Bystrica, Tatranská Lomnice.

LUBOŠ

Vyhrál coby mladší žák MR starších žáků, dostal se do juniorského týmu Dukly Liberec. Skokansky se pral se stejně starým Romanem Kumpoštem, dnešním místopředsedou svazu lyžařů. Bohužel v juniorském věku po problému se zády Luboš se skoky na lyžích skončil...

LYŽAŘSKÉ VÝROČÍ

Ještě při prúnce v Dobrušce jsem si ušetřil na první sjezdovky. Axovky, stály o 40 korun víc než tátův důchod. A v Deštném jsem potkal mistra sjezdařů Bohdálka. V roce 2013 jsme byli oceněni v rámci 110 let lyžování v Čechách. Stáli jsme podle abecedy vedle sebe – Bohdálek, Budinský, Buchta...

Eduard Čeliš,

foto: autor a archiv Budinských

Uvedením trenéra Zbyňka Hubače v roce 1977

Antonín uprostřed

Luboš, Tatranská Lomnice 1973

1

Historické fotky z Lázní Bělohradu Fričovo muzeum

Původní expozice Fričova muzea

2

Původní expozice Fričova muzea

3

Původní expozice Fričova muzea

4

Fričovo muzeum v roce 1991

5

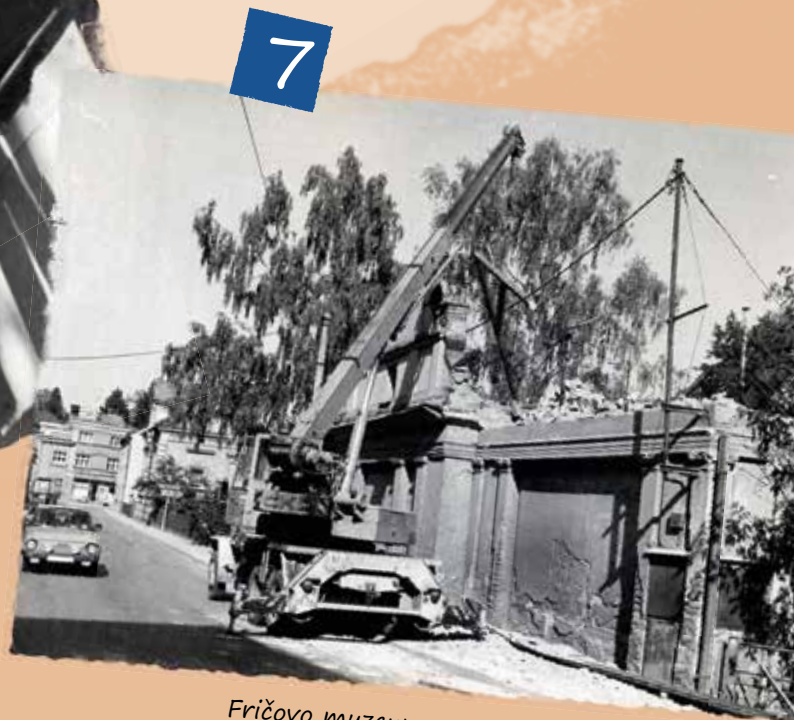
Fričovo muzeum v roce 1991

6

Fričovo muzeum v roce 1991

7

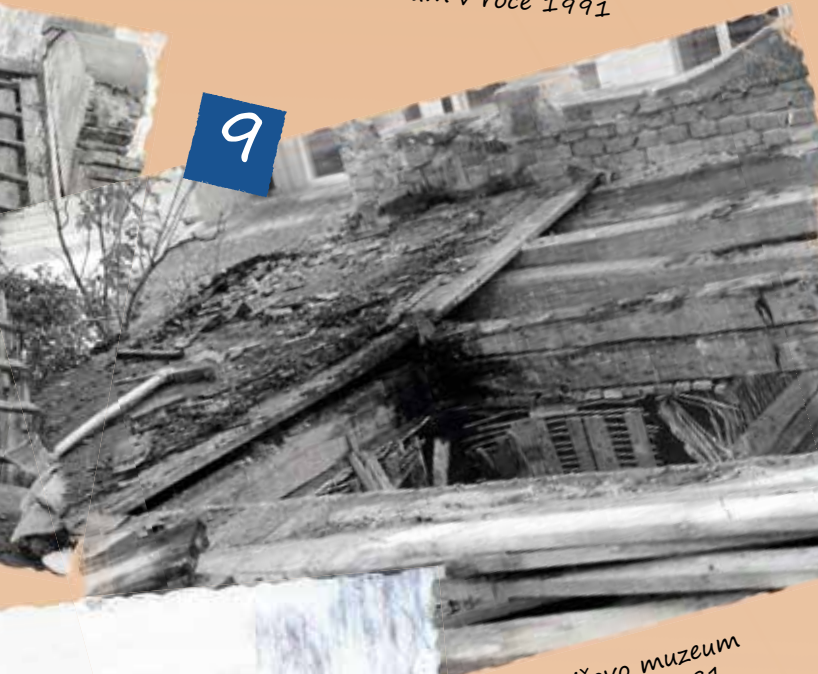
Fričovo muzeum v roce 1991

8

Fričovo muzeum v roce 1991

9

Fričovo muzeum v roce 1991

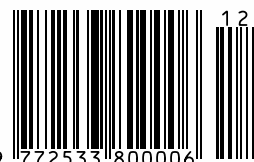
10

Fričovo muzeum v roce 1992

ISSN 2533-8005

9 772533 800006

12